

ȘCOALA NAȚIONALĂ DE STUDII POLITICE ȘI ADMINISTRATIVE

Școala Doctorală

Domeniul „Științe administrative”

TEZA DE DOCTORAT

(Rezumat)

**MODALITĂȚILE ȘI CONDIȚIILE DE ACCES ÎN FUNCȚIA PUBLICĂ.
REPERE PENTRU O BUNĂ ADMINISTRARE**

Coordonator științific:

Prof.univ.dr. Irina MOROIANU ZLĂTESCU

Doctorand:

Cristian – Vasile BITEA

București

2021

CUPRINS

CAPITOLUL 1 CONSIDERAȚII INTRODUCȚIVE ȘI METODOLOGICE.....	5
CAPITOLUL 2 ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ ȘI PUBLICUL ADMINISTRAȚIEI.....	14
2.1 Personalul în labirintul formal-organic și material-funcțional al administrației publice.....	14
2.2 Panorama marilor categorii de personal din administrația publică.....	16
2.2.1 Funcțiile de demnitate publică.....	17
2.2.2 Funcțiile publice.....	20
2.2.3 Funcțiile contractuale.....	26
2.3 Relația post – funcție – persoană.....	29
2.4 Privire specială asupra accesului în administrația publică românească, a unor cetățeni europeni, cetățeni străini și apatrizi, în contextul liberei circulații a lucrătorilor în cadrul Uniunii Europene și a migrației legale.....	36
2.4.1 Cetățenii europeni.....	36
2.4.2 Străinii.....	43
2.4.3 Măsuri de integrare și valorificare a unor drepturi.....	47
CAPITOLUL 3 MODALITĂȚILE DE ACCES ÎN FUNCȚIA PUBLICĂ.....	49
3.1 Clasificări.....	49
3.2 Concursul	50
3.2.1 Principiile.....	54
3.2.2 Publicitatea	54
3.2.3 Condițiile de participare.....	55
3.2.4 Probele	56
3.2.5 Bibliografia, tematica, subiectele.....	58
3.2.6 Comisia de concurs și comisia de soluționare a contestațiilor.....	60
3.2.7 Accesul persoanelor cu dizabilități în funcția publică.....	68
3.2.8 Rezultatele.....	69
3.2.9 Actul administrativ de numire în funcția publică.....	72

3.2.10	Jurământul de credință.....	79
3.2.11	Competența instituțională de organizare a concursurilor.....	86
3.3	Examenul.....	88
3.4	Detașarea.....	91
3.5	Mutarea.....	93
3.6	Mobilitatea.....	97
3.7	Exercitarea cu caracter temporar.....	102
3.8	Cumulul între detașare și exercitare cu caracter temporar.....	104
3.9	Transferul.....	108
3.10	Redistribuirea.....	57
3.11	Modificarea calității postului.....	111
3.12	Transformarea funcției publice.....	112
3.13	Accesul la o nouă funcție publică internă vacantă în caz de reorganizare.....	115
3.14	Punerea la dispoziție a altei funcții publice vacante în caz de reorganizare	115
3.2	Unele particularități privind modalitățile de acces și de exercitare a raportului de serviciu.....	116
3.2.1	Funcții publice ocupate prin alegere.....	116
3.2.2	Funcții publice ocupate prin repartizare.....	116
3.2.3	Funcții publice ocupate fără concurs, în situații excepționale.....	117
3.2.4	Funcții publice ocupate pe baza unor criterii stabilite de persoana competentă să facă propunerea de numire.....	117
3.2.5	Funcții publice exercitate prin raporturi de serviciu multiple.....	118
3.2.6	Funcții publice exercitate prin delegare de atribuții.....	118
3.3	Dreptul la carieră al funcționarilor publici din corpul de rezervă.....	119
3.4	Condiții instituționale obiective pentru ocuparea funcției publice, în sarcina autorității sau instituției publice.....	119
3.5	Nediscriminarea, egalitatea de șanse și egalitatea de gen.....	120
CAPITOLUL 4 CONDIȚIILE DE ACCES ÎN FUNCȚIA PUBLICĂ.....		124
4.1.	Clasificări.....	124
4.2.	Cetățenia română.....	127
4.3.	Domiciliul în România.....	127
4.4.	Limba română.....	129

4.5. Vârsta minimă și capacitatea deplină de exercițiu	131
4.6. Aptitudinea din punct de vedere medical și psihologic.....	132
4.7. Inexistența unor interdicții de ordin legal.....	133
4.8. Îndeplinirea condițiilor de studii.....	136
4.9. Îndeplinirea condițiilor de vechime în specialitatea studiilor.....	138
4.10. Îndeplinirea condițiilor specifice, conform fișei postului.....	141
4.10.1 Condiția specifică referitoare la specialitatea studiilor.....	142
4.10.2 Condiția specifică referitoare la formarea specializată și perfecționare.....	146
4.10.3 Condiția specifică referitoare la obținerea unui aviz sau autorizații prevăzute de lege.....	149
4.10.4 Condiția specifică referitoare la competențe lingvistice de comunicare în limbi străine.....	150
4.10.5 Condiția specifică referitoare la competențe de comunicare în limba minorității naționale.....	151
4.10.6 Condiția specifică referitoare la competențe în domeniul tehnologiei informației.....	151
4.10.7 Condiția specifică referitoare la performanța fizică.....	152
4.10.8 Alte condiții/competențe specifice secundare.....	152
4.11. Alte condiții prevăzute de lege.....	153
4.11.1 Condiția privind situația disciplinară.....	153
4.11.2 Condiția privind performanța profesională.....	153
4.11.3 Condiția privind probitatea morală, reputația și competența profesională.....	154
4.11.4 Condiția privind deținerea unei anume calități.....	156
4.12. Unele observații privind fișa postului.....	157
4.13. Cadrele de competență.....	160
 CAPITOLUL 5 STUDIU DE CAZ – FUNCȚIA PREFECTURALĂ DE-A LUNGUL VREMII. ABORDARE DIACRONICĂ DIN PERSPECTIVA MODALITĂȚILOR ȘI CONDIȚIILOR DE ACCES.....	
	162
 CAPITOLUL 6 CONSIDERAȚII FINALE ȘI CONCLUZII.....	
	191
 Bibliografie.....	
	200

Administrația publică implică un număr complex de abordări circumscrise unor curente de gândire¹ de la cele clasice la cele postmoderne. Putem vorbi de abordare juridică, politică, managerială, economică, sociologică, tehnică, filosofică, istorică, a comunicării publice ș.a., tratate interdisciplinar, ca probleme specifice fenomenologiei administrative, în cadrul *științelor administrative*. Teoriile, descoperirile, conceptele deja cercetate, pot fi recercetate din alte unghiuri sau perspective, dezvoltate în raport cu evoluția societății și actualizate în ritmul dinamicii cunoașterii realității. Părerii divergente sau convergente, opinii separate sau concurente, înțelesuri diferite sau comune își caută accepțiunea și precizia în convenționalul științific. Transgresarea granițelor disciplinare face posibilă astăzi scientizarea administrației, studiul raționalizării acesteia și impunerea sa ca știință – *Administratologia*.²

Știință de secolul XIX, a urmat perioade de dezvoltare în acord cu dezvoltarea socială în care este puternic ancorată, ajungând iată la început de secolul XXI în fața unor noi provocări, de la primii dregători la funcționarii virtuali, amplitudinea noilor tehnologii asupra activității sectorului public fiind puternic observabilă.³ Bonin⁴ și Vivien⁵ (Franța), von Stein⁶ (Prusia) și Wilson⁷ (SUA) sunt primii autori care, prin scrierile lor, au conturat o știință a administrației, în forma ei incipientă. În plan național aceasta se periodizează în timp și este reliefată în literatura interbelică, atunci când și la noi apar primele cursuri de știința administrației, foarte puține de altfel, ele fiind asociate dreptului administrativ, apoi în perioada postbelică și ulterior comunistă, când această știință se dezvoltă pe plan european și internațional,

¹ Pentru dezvoltare a se vedea Ioan Alexandru, *Curente de gândire privind administrația publică*, Editura Economică, București, 2000, pp.66-103.

² A se vedea, spre exemplu, conceptul de justiologie în Gheorghe Selten, *Justiologia – Știința justiției*, Imprimeriile „Curentul”, București, 1942, pp.3-15. Pentru aceleași considerente a se vedea manualele de *Politologie*, din literatura de specialitate autohtonă și străină. A se vedea de asemenea și Aurel Vijoli, *Raționalizarea administrației publice*, Tiparul „Cartea Românească”, București, 1939, pp.5-25.

³ A se vedea Cristian Bitea, *New paradigms and research aspects in the study of administrative sciences, through the prism of digitalisation and artificial intelligence. Pleading for administrative science 2.0*, în volumul *Academic Research in the field of administrative science – limits and opportunities*, ed. Emil Bălan, Cristi Iftene, Gabriela Varia, Editura Wolters Kluwer, Bucharest, 2020, pp.18-23.

⁴ Charles-Jean Baptiste Bonin, *Principes d'administration publique*, Paris, 1809.

⁵ Alexandre Francois Auguste Vivien de Goubert, *Études administratives*, Paris, 1845.

⁶ Lorenz von Stein, *Die Verwaltungslehre / Teoria administrației*, 1867, Stuttgart, cu o ediție primară, sub alt titlu în 1865, publicată în 1+7 volume.

⁷ Woodrow Wilson, care în 1887 publică *The study of administration*, iar peste 26 de ani, în 1913, avea să devină Președintele Statelor Unite ale Americii pentru 2 mandate.

căpătând o autonomie printr-un obiect de cercetare propriu⁸, cu controversile de rigoare, și în fine după 1989, când văd lumina tiparului mai multe apariții editoriale de sine stătătoare.⁹

Așadar, administrația publică are epistemologia ei. Marcată de abordările americană – continentală (europeană)¹⁰, cercetarea acesteia trebuie articulată în logica abstractului și concretului unor situații care își caută convergența, dar își manifestă specificul. Obiect, metode, principii (legități, teorii, concepte), limbaj convențional propriu, sunt ingredientele de bază ale unei științe. Inter, pluri sau trans-disciplinar sunt prefixe care au accesoriizat disciplinele, ele găsindu-și resortul în obiectul și temele de

⁸ A se vedea Alexandru Negoită (coordonator), *Știința administrației*, editată de Centrul de Informare și Documentare în Științe Sociale și Politice, București, 1972; Alexandru Negoită, *Știința administrației*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1977.

⁹ A se vedea cu titlu exemplificativ, Mihai T. Oroveanu, *Tratat de știința administrației*, Editura Cerma, București, 1996; Gheorghe Filip, Mihaela Onofrei, *Administrație publică*. Editura Fundației „Gheorghe Zane”, Iași, 1999; Margareta Costea, *Introducere în administrația publică*, Editura Economică, 2000; Ioan Alexandru, *Știința administrației*, Editura Economică, București, 2001; Alina Profiroiu; Irina Popescu, *Bazele administrației publice*, Editura Economică, București, 2003; Corneliu Manda, *Știința administrației*, București, 2004; Mihaela Onofrei; Gheorghe Filip, *Elemente de știința administrației*. Editura Junimea, Iași, 2004; Anton P. Parlagi, *Dicționar de administrație publică*, Editura Economică, 2004; Iulian Romulus Gheorghiu, *Știința administrației*, Editura Economică, București, 2005; Alina Profiroiu, *Știința administrativă*. Editura Economică, București, 2007; Alina Livia Nicu, *Știința administrației*, Editura Universitaria, Craiova, 2007; Mihaela Onofrei, *Administrație publică. Fundamente științifice și bune practici*, Editura „Univeristății Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2007; Ioan Alexandru, *Tratat de administrație publică*, Editura Universul Juridic, București, 2008; Emil Bălan, *Instituții administrative*, Editura C.H. Beck, București, 2008; Ion Imbrescu, *Elemente de știința administrației*, Editura Lumina Lex, București, 2009; Nicoleta Miulescu, *Știința administrației*, Editura Universul Juridic, București, 2010; Ioan I. Gâf Deac, *Știința administrației și administrația publică*, Editura Infomin, Deva, 2010; Ioan Santai, Vasile Tabără, *Administrație publică*. Editura Techno Media, Sibiu, 2010; Vasile Tabără, *Știința administrației*, Editura Universității Naționale de Apărare Carol I, București, 2013; Cezar-Corneliu Manda, *Elemente de știința administrației*, Editura Univesrul Juridic, București, 2012; Elena Lucia Cătană, *Știința administrației*, Editura Pro Universitaria, București, 2018; Mădălina Tomescu, Cristian Tomescu, *Știința administrației*, Editura Universul Juridic, București, 2021. Există însă și alte numeroase lucrări dedicate științei administrației asociate în principal dreptului administrativ, dar și managementului public sau științei politice.

¹⁰ A se vedea Rosenbloom, David H. *Public Administration. Understanding management, politics and law in the public sector*. McGraw-Hill, 1993, pp. 3-95; Richard J. Stillman, *American vs. European Public Administration: Does Public Administration Make the Modern State, or Does the State Make Public Administration?* în *Public Administration Review*, vol. 57, nr. 4 /1997, pp. 332-338; Jos C.N. Raadschelders, *A Coherent Framework for the Study of Public Administration*, în *Journal of Public Administration Research and Theory* nr.9/1999, pp.281-299; Vainius Smalskys, *Genesis of Public Administration in Continental Europe*, în *Public Policy and Administration/Viešoji Politika ir Administravimas* nr.1/2002, pp.55-60; Sylvia, Horton. *Contrasting Anglo-American and Continental European civil service systems*, în *International Handbook of Civil Service Systems*, ed.Massey, Andrew. Edward Elgar Publishing, 2011, pp.31-53; Stella Z. Theodoulou; Ravi K. Roy, *Public administration. A very short introduction*, Oxford University Press, 2016, pp.1-16 și 101-106; Bouckaert, Geert; Jann, Werner. *European Perspectives for Public Administration. The Way Forward*. Leuven University Press, 2020, pp.445-465.

cercetare, care în științele sociale devin din ce în ce mai puțin specifice uneia dintre ele, dorind să explice fenomenele din mai multe unghiuri și căutând perfecțiunea „omului vitruvian” a lui da Vinci.

Factualul și ficționalul în administrația publică (studiile de caz factuale sau ficționale, ambele purtătoare de ipoteze) au dat naștere unei terminologii eterogene, iar transpunerea acestora în reglementări își caută încă claritatea, calitatea și înțelesul comun. Gândirea critică, unde se separă sau se întrepătrund, după caz, inductivul cu deductivul sau mai nou abductivul (un inductiv fără toate datele, dar pe care se pot formula teorii, presupuneri, având o rămășiță de incertitudine, îndoială, exprimate prin sintagma „cel mai probabil”) utilizează analize calitative și cantitative, care măsoară printre altele constantele și variabilele și prin care se examinează relația dintre acestea.¹¹ Ele însă au o valorificare destul de scăzută în cupajul administrativ și în sinergia practico-academică.

Curentele clasice de gândire din teoria administrației (liberal, neoliberal, weberian, occidental) s-au metamorfozat în timp, iar tendința de dezideologizare a actului de guvernare al partidelor politice se răsfrânge și asupra modului de manifestare a politicilor publice sectoriale, a reglementărilor și actelor de administrare publică. Eficiență, eficacitate, economicitate, emergente cândva, vor conduce la noi urgențe studiabile¹². Logica acțiunii administrative este modelată de doctrină și de operațiune, ultima adeseori cutumiară și de multe ori nefundamentată științific.

Un studiu dedicat interdisciplinarității¹³ apărut în antologia „*Interdisciplinaritatea în antologia contemporană*”¹⁴ ne face să reținem două aserțiuni relevante și anume „*Numai o conexiune dintre fenomenele A și B ne poate furniza informații despre A prin mijloacele lui B, iar despre B, prin mijlocirea lui A*” (Victor Săhleanu) și „*Dacă ni s-ar cere o trăsătură pentru metoda fundamentală a științelor viitoare, aș spune: neliniaritatea, situație în care, în mai toate științele a intervenit conceptul de sistem, definit și caracterizat în termenii: Sistemul este o nouă atitudine în știință. El dă prioritate întregului, aduce omagiul binemeritat interdependențelor*” (Mircea Malița).

¹¹ A se vedea în context Anton Dumitriu, *Paradoxele logice*, Fundația Regală pentru Literatură și Artă, București, 1944, pp.9-36; Ani Matei, *Logica*, Ediția SNSPA, București, 2002, pp.5-13 și 103-110; Gabriel Iliescu, *Logica acțiunii administrative*, Editura Fundației România de Mâine, București, 2015, pp.7-13 și 49-73; Andy Leoveanu, *Elemente de logică a acțiunii administrative*, Editura Economică, București, 2014, pp.7-42; Drăgan Stoianovici, *Logica și dreptul*. Editura Paideia, București, 2015, pp.5-12; Daniela Hîncu, Nadia Ene, *Metode și tehnici cantitative în administrația publică*, Editura Lumina Lex, București, 2003, pp.80-104 și 130-148; Cosmin Dobrin, *Calitatea în sectorul public*, Editura ASE, București, 2005, pp.142-181; Antonio Sandu, *Elemente de sociologie pentru administrația publică*, Editura Lumen, Iași, 2016, pp.105-154; Mircea, Malița, Corneliu Zidăroiu, *Matematica organizării*. Editura Tehnică, București, 1975, pp.13-21.

¹² A se vedea în context și Bogdan-Ionuț Berceanu, *Sisteme administrative emergente*, Editura Economică, București, 2018, pp.75-90.

¹³ Victor Isac, *Principiul corelației în cercetarea interdisciplinară*.

¹⁴ Coordonatori acad. Ștefan Milcu și dr. Virgil Stancovici, Editura Politică, București, 1980, p.87.

În lucrarea noastră doctorală intitulată „*Modalitățile și condițiile de acces în funcția publică. Repere pentru o bună administrare*”, am plecat de la mai multe întrebări și ipoteze, cercetarea urmând să închege și un conținut cu specifice accente istorice. Introducerea unei „perspective” istorice, prin studiul retrospectiv al administrației și personalului său va conduce la reliefarea unor mutații în timp asupra caracteristicilor prezentate. „*Nu se poate îndeajuns sublinia importanța punctului de vedere istoric, când e vorba de a se pune în lumină știința și structura gândirii științifice*”, spunea Lucian Blaga¹⁵, enunț pe care îl îmbrățișăm, cu toate că, obiectiv, prezintă o oarecare dificultate sub aspectul utilizării metodei comparative cu alte sisteme și culturi și de aici un obstacol relativ în a ajunge la generalizări. Relevă însă exogenul și endogenul unor situații și pretexte. Suntem încurajați și de un studiu foarte util despre înțelesurile și mediile de interdependență ale administrației publice, unde se arată că „*Abordarea istorică a administrației publice se concentrează pe sistemele administrative, procesul și politicile practicate în trecut și apoi încearcă să le interpreteze relevant în contextul vremurilor actuale [...] Important de menționat este că cercetătorii ar trebui să știe când să revizuiască trecutul și când să se despartă de acesta pentru a formula teorii și concluzii pertinente [...] Această abordare îi ajută pe cercetători și studenți să înțeleagă modul în care administrația și-a ajustat organizarea și funcționarea odată cu schimbarea timpului și ce ramificații a avut. Importanța abordării istorice stabilite în studiile administrației publice oferă, de asemenea, informații cruciale cu privire la motivul pentru care au fost adoptate unele metode, politici și sisteme*”.¹⁶

Comportând valențe multiple, știința administrației este și o „*știința a realităților administrative*” (Mihai T. Oroveanu), iar în demersul de a-i stabili părțile principale de studiu, profesorul Oroveanu, primul autor al unui *Tratat de știința administrației*, propune pe lângă o *Parte introductivă*, o *Parte generală* și o *Parte specială*, în care include și pe aceea referitoare la „*Administrația personalului administrativ*”.¹⁷ „*Metoda nu caută soluții, ci alegerea modalităților de a le găsi*”¹⁸, dezvoltându-se ideea că „*Sub caracteristica praxiologică și fără a părăsi natura sa intelectuală, metodologia studiază*

¹⁵ Poet, filosof, diplomat, dar și „om de administrație”, Lucian Blaga (1895-1961) a îndeplinit funcțiile de bibliotecar-șef și director-adjunct al Bibliotecii Academiei, filiala Cluj-Napoca, atașat de presă și consilier la legațiile României din Varșovia, Praga, Berna și Viena, fiind numit ulterior subsecretar de stat în Ministerul Afacerilor Externe și apoi ministru-plenipotențiar la Ambasada României în Portugalia (Lisabona). A se vedea Lucian Blaga, *Metode, cupluri metodologice, suprametodă*, în *Istoria științei și reconstrucția ei conceptuală* – antologie de Ilie Pârvu, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1981, p.390 și urm.

¹⁶ Prachi Juneja, *Historical and Legal Approach to the Study of Public Administration*, în Management Study Guide Content Team, <https://www.managementstudyguide.com/public-administration-historical-legal-approach.htm>.

¹⁷ Mihai T. Oroveanu, *Tratat de știința administrației*, Editura Cerma, București, 1996, p.93.

¹⁸ R. Claude, *La méthodologie, vers un science de l'action*, Gauthier-Villars, Paris, 1964, p.5, *apud* Mihai T. Oroveanu, *Tratat de știința administrației*, Editura Cerma, 1996, București, p.95.

realitatea concretă. Finalitatea sa constă în a contribui la o mai bună cunoaștere pentru a se acționa mai bine”.¹⁹

Profesorul Paul Negulescu punând accentul în prestigioasele sale lucrări dedicate dreptului public și științei administrației, pe *documentarea administrativă*²⁰, fiind, între doctrinari, cel mai aprig „promotor” al acesteia, considerând-o ca cea mai importantă în activitatea funcționarului public și pe care o recomandă tuturor cercetătorilor domeniului, își găsește ecou în butada profesorului Oroveanu, care remarcă la rândul său, faptul că „*Observarea faptelor pare simplă, dar în realitate este cea mai dificilă*”.²¹

Câteva **întrebări** recurente ne-au făcut să ne îndreptăm către această temă pentru studiul doctoral și anume: Care sunt modalitățile și condițiile de acces în funcția publică? Au ele o fundamentare justificată? Ce diferențe există între acestea? Dar între acestea și alte categorii de personal?

Dezvoltarea acestora a condus la unele observații interesante, dintre care reliefăm:

- *De ce în într-o unitate administrativ-teritorială este eligibil pentru a putea candida pentru funcția de primar un cetățean european (UE), fără cetățenie română, fără domiciliu în unitatea administrativ-teritorială respectivă, având stabilită doar reședința și fără obligativitatea de a cunoaște limba română, iar în aceleași alegeri locale un cetățean moldovean, cu domiciliul în unitatea administrativ-teritorială și care cunoaște limba română nu poate candida?* Pentru că cetățeanul moldovean, nu are și cetățenia europeană, iar condiția cunoașterii limbii române pentru aleșii locali nu a fost stabilită de Codul administrativ decât în privința funcționarilor publici și a personalului contractual;
- *De ce un tânăr cetățean român de 18 ani, fără cetățenie franceză sau austriacă, spre exemplu, poate fi ales consilier local într-o comună din Franța sau din Austria și într-o comună din România nu?* Pentru că în România, vârsta minimă pentru a fi ales consilier local este stabilită la 23 de ani, în Franța sau Austria la 18 ani, iar tânărul cetățean român, beneficiind de cetățenie europeană este eligibil pentru a candida, supunându-se condițiilor electivite din statul membru al UE în care candidează;
- *De ce un cetățean islandez (SEE) sau turc (non-UE/SEE) cu domiciliul în București poate ocupa o funcție de auditor public intern sau șef serviciu administrativ în cadrul Autorității Rutiere Române,*

¹⁹ Louis Boulet, *La méthode en science administrative*, pp.127-128, apud Mihai T. Oroveanu, *Tratat de știința administrației*, Editura Cerma, București, 1996, p.96.

²⁰ A se vedea Paul Negulescu, *Tratat de drept administrativ român*, Vol. II, Ateliere Grafice ale Fundației Culturale „Voevodul Mihai”, București, 1930, p.15 și pp.58-69; Paul Negulescu, *Programul nostru*, în *Revista de Drept Public*, nr.1/1926, pp.5-13.

²¹ Mihai T. Oroveanu, *Tratat de știința administrației*, Editura Cerma, București, 1996, p.102.

dar nu și aceleași funcții în cadrul Ministerului Sănătății? Pentru că în cadrul Ministerului Sănătății funcțiile respective au fost stabilite ca funcții publice, în cadrul corpului funcționarilor publici. Aceleași funcții, în cadrul *Autorității Rutiere Române*, nu au fost stabilite ca funcții publice, ci ca funcții contractuale, la ele având acces și alți cetățeni decât cetățenii români, aceștia din urmă rezervării prin Constituție și Codul administrativ doar ai funcțiilor publice și de demnitate publică;

- *De ce un cetățean român cu domiciliul în Belgia și reședința în București nu poate fi director administrativ în Ministerul Finanțelor, dar un cetățean belgian cu domiciliul în București, poate?* Pentru că deși cetățean român, potrivit Codului administrativ primează criteriul domiciliului pentru o funcție contractuală (ex. director administrativ) și nu al cetățeniei.
- *De ce un absolvent al specializării „administrație publică” poate ocupa funcția publică specifică de inspector de muncă, și un absolvent al specializării „administrație europeană” nu poate ocupa aceeași funcție publică?*

Pentru că potrivit legislației specifice aplicabile, pentru inspectorul de muncă, nu s-a avut în vedere drept condiție de studii pentru ocuparea funcției publice, domeniul „științe administrative”, ci o anumită specializare din cadrul acestuia, respectiv administrație publică.

- *De ce un absolvent al specializării „studii de conflict” sau „servicii și politici de sănătate publică (Public Health)” poate ocupa funcția publică de conducere specifică de secretar general al unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale ori funcția publică din categoria înalților funcționari publici de secretar general al instituției prefectului, și un absolvent al specializării „sociologie”, „management” sau „comunicare și relații publice” nu poate ocupa funcțiile publice respective?*

Pentru că pentru ocuparea acestor funcții publice s-a avut în vedere domeniul de studii “științe administrative”, cu toate specializările din cadrul acestuia și nu și domeniile de studii care cuprind specializări precum sociologie, management sau comunicare și relații publice.

Și vom mai arăta, în context, un paradox, practico-legal, cu ajutorul unui silogism:

Premisa majoră: *Toate persoanele care îndeplinesc prerogative de putere publică sunt funcționari publici. (art.370, C.adm.)*

Premisa minoră: *Ion Popescu îndeplinește prerogative de putere publică.*

Concluzie: *Ion Popescu este funcționar public.*

Concluzia este greșită, nu pentru că premisa sau premisele ar fi false, ele sunt ambele adevărate, însă în practică, postulul ocupat de Ion Popescu, deși consilier juridic sau auditor intern în cadrul Autorității Rutiere Române, de exemplu, îndeplinind prerogative de putere publică, nu i-a fost asociată, contrar legii, o funcție publică, ci o funcție contractuală, deci Ion Popescu nu este funcționar public.

În acest demers, problematizarea a jucat un rol deosebit, conștienți fiind de faptul că „ [...] aceasta își găsește locul oriunde apar situații contradictorii, care urmează a fi rezolvate prin gândire. [...]. Problematizarea constă în faptul că antrenează gândirea, stimulează spiritul de observație, reflecția adâncă, capacitatea de a elabora ipoteze, de a găsi rezolvări ingenioase etc ”. ²²

Cu titlu inspirativ am fost provocați și de întrebările prof. Christoph Demmke, reputat cercetător al domeniului funcției publice la nivel european, care într-o valoroasă lucrare²³ apărută sub egida European Institute of Public Administration (EIPA) de la Maastricht, a căutat să răspundă la întrebări precum „De ce ar trebui funcționarii publici să fie diferiți de restul angajaților” sau „Cine este funcționar public și cine nu? Marea confuzie”. Apoi, de marele istoric, dar și om politic Nicolae Iorga, el însuși fiu de funcționar, având tatăl subprefect, care în perioada premergătoare primului statut al funcționarilor publici de la noi din țară, încearcă să surprindă răspunsuri multiple la întrebarea „Ce sunt și ce pot fi funcționarii?”²⁴

În etapele procesului de cercetare, ne-am ghidat după deja celebrele întrebări ale lui Quintilian,²⁵ plecând de la următoarele **ipoteze** principale cu privire la modalitățile și condițiile de acces în funcția publică: depind de natura funcției; sunt/nu sunt corelate obiectiv între ele, au o parte reglementară (legală) și una discreționară (permisă de lege), dar nu convențională; sunt subsumate unor criterii (ex. cetățenie, domiciliu, vârstă, studii, vechime ș.a); sunt permissive sau restrictive; sunt stabilite cu/fără o fundamentare științifică.

Am avut în vedere următoarele **obiective**:

- Surprinderea documentată a administrației publice, ca teren de cercetare a științelor administrative, în general și a științei administrației, în particular, urmărind răsfrângerea

²² Nadia Cerasela Aniței, Roxana Alina Petraru, *Didactica predării științelor juridice și administrative*, Editura Lumen, Iași, 2011, p.85.

²³ Christoph Demmke, *Funcția publică europeană, între tradiție și reformă*, European Institute of Public Administration (EIPA) Maastricht, 2001 / Editura Economică, București, 2004, pp.104-118.

²⁴ A se vedea Nicolae Iorga, *Ce sunt și ce pot fi funcționarii*, în *Buletinul Societății Generale a Funcționarilor Publici* nr.4-8, Imprimeria Statului, București, 1922, pp.3-12.

²⁵ Marcus Fabius Quintilianus, unul dintre cei mai renumiți oratori și scriitori latini. Cine? (quis), Ce? (quid), Unde? (ubi) Cu ce? (quibus auxiliis), Care? (cui), Cum? (quomodo), Când? (quando). A se vedea în context și Olga Tellegen-Couperus, *Quintilian and the Law: The Art of Persuasion in Law and Politics*, Leuven University Press, 2003, pp.11-28.

aspectelor formal-organice și funcțional-materiale asupra triadei post – funcție – persoană (*analiza calitativă*);

- Determinarea unor clasificări și criterii, surse pentru observații și analize comparative, în care analiza cadrului de reglementare să faciliteze formularea concluziilor (*analiza calitativă*);
- Reliefa caracteristicilor funcționarilor publici, în principal, și a celorlalte categorii de personal din administrația publică, în subsidiar, sub aspectul modalităților și condițiilor de acces ce le incumbă (*analiza calitativă*);
- Realizarea, din această perspectivă, a unui studiu de caz dedicat funcției prefecturale, o funcție de tradiție în arhitectura politico-administrativă, supusă frecvent schimbărilor de context, atât în privința modalităților, cât și a condițiilor de acces (*analiza calitativă*);
- Realizarea unui studiu privind posibilitățile de acces în administrația publică românească a cetățenilor europeni, cetățenilor străini și apatrizilor, precum și a aspectelor referitoare la nediscriminare și egalitate de șanse (*analiza calitativă*);
- Formularea unor concluzii fundamentate și pertinente în legătură cu aspectele cercetate, apte de a fi valorificate atât în plan teoretic, cât și practic (*analiza calitativă*).

Sub aspectul **metodelor** utilizate pe parcursul proiectului de cercetare doctorală am utilizat *documentarea*, punând accent pe observație, conspect, atenție pentru detalii, culegerea datelor, cu precădere din sursele oficiale, *analiza critică* a studiului bibliografic legislativ și doctrinar, a unor acte normative, a practicii administrative, a jurisprudenței, și nu în ultimul rând am apelat intensiv la *problematizare*. Toate acestea au impus la rândul lor, realizarea unor tipuri de analize, după cum urmează:

- **Sistemică.** A presupus încadrarea obiectului cercetării într-un sistem, cel al administrației publice, cunoașterea elementelor sale constitutive fiind astfel de o importanță majoră pentru stabilirea ipotezelor și formularea concluziilor, care au fost circumscrise în corelație cu acesta.
- **Logică.** Sub cupola predeterminată de logica aristoteliană și logica baconiană, utilizând raționamentul deductiv și inductiv în funcție de ipotezele cercetate, combinând abordarea *top-down*, de la cauză la efect, de la abstract la concret, de la general la particular (analiza teoriilor) cu abordarea *bottom-up* de la particular la general, de la concret la abstract, de la efect la cauză (analiza empirică/experiențială a faptelor), am realizat că studiul modalităților și condițiilor de acces comportă uneori premise (aparent adevărate, dar nereale, raportate la prescripțiile legale), conducând astfel la inferențe, implicit și la concluzii chestionabile, și care pot conduce la redefinirea unor teorii.

- **Istorică.** A fost utilă pentru a cunoaște date și informații privind originea, evoluția, terminologia, semnificațiile și contextele care au impus și apoi modelat unele aspecte ale obiectului cercetării noastre, deopotrivă cu evidențierea unor preocupări doctrinare în materie și a mutațiilor survenite în timp, precum și pentru a determina repere pentru prezent și pentru viitor.
- **Comparativă.** Prin această metodă am purces la evidențierea unor asemănări și deosebiri între modalitățile și condițiile de acces specifice în interiorul funcției publice, dar și prin raportare la celelalte categorii de personal studiate, iar pe baza acestora am putut trece prin filtrul multicriterial, clasifica, compara și sintetiza concluzii.
- **Prospectivă.** Utilizând date și informații, prin cunoaștere putem anticipa tendințe sau scenarii, suport pentru decizii modelabile în cadrul sistemului administrației publice.

Studiul modalităților și condițiilor de acces în funcția publică, prezintă o *importanță* sporită, cel puțin din două mari perspective:

a) din perspectivă **sistemică** (a administratorului). Sub acest aspect, Guvernul, organul care exercită conducerea generală a administrației publice, poate avea la îndemână repere privind viziunea, exercițiul managerial, componenta strategică și de planificare sistemică și sectorială, deopotrivă cu referențiale utile corelării problematicei cercetate și cu alți itemi de interdependență precum specificul carierei, elaborarea cadrelor de competență, stabilirea atribuțiilor, asocierea remunerării, reglementarea drepturilor și interdicțiilor, realizarea evaluării performanțelor profesionale.

b) din perspectivă **extra-sistemică** (a administratului). Funcționarul public trebuie să aprecieze între *interesul „cetățeanului” petent* (fie cetățean ori apatrid, contribuabil sau necontribuabil, individual sau de grup, particular sau colectiv, persoană fizică sau persoană juridică) și *interesul public*, atât în activitatea sa, de satisfacere a unor drepturi ale acestuia ori impunerii unor obligații; deci și sub aspect pozitiv, cât și coercitiv, dimensionate administrativ. Interesul public pe care trebuie să-l aibă în vedere și să-l apere funcționarul public, se împarte, la rândul său, în *național* și *local*, în care primul prevalează. Acestea nu sunt pentru funcționar simple aserțiuni ori deziderate, ci ele reprezintă obligații în sarcina sa prescise printr-un text de lege²⁶ Din acest punct de vedere, capacitatea de apreciere, experiența, expertiza, cât și contextul decizional în care referă, sunt determinante în apărarea efectivă a unui concept până la urmă abstract și cu tente de relativizare tot mai frecvente raportate la idealul absolut, puternic invocat și evocat în imaginarul social: interesul public.

²⁶ A se vedea art.10, C.adm. „Principiul satisfacerii interesului public - Autoritățile și instituțiile administrației publice, precum și personalul din cadrul acestora au obligația de a urmări satisfacerea interesului public înaintea celui individual sau de grup. Interesul public național este prioritar față de interesul public local”.

Cercetarea este de asemenea utilă atât *persoanelor interesate de accesul în funcția publică*, cât și *funcționarilor publici*, în procesul de dezvoltare a carierei acestora.

Sub aspectul *noutății și originalității* demersului de cercetare, apreciem că acesta este pe deplin atins, raportat la numărul redus al investigațiilor științifice și la nivelul insuficient de dezvoltat al cunoștințelor existente asupra fenomenului studiat.

Nutrim speranța că demersul nostru doctoral va putea răspunde dezideratului formulat de primul autor al unui tratat de știința administrației în doctrina românească și anume acela că „*Studiul poate fi caracterizat ca științific dacă el satisface exigențele cercetării științifice, dacă faptele observate și fenomenele analizate sunt riguros clasificate și riguros legate unele cu altele; dacă între ele pot fi stabilite legături care asigură o continuitate rațională*”.²⁷

Așadar, ne-am propus o cercetare care să ofere atât repere teoretice cât și practice ale fenomenului administrativ studiat – stabilirea modalităților și condițiilor de acces în funcția publică – și care să aibă deopotrivă o *finalitate*:

- **teoretică:** Problematika se constituie într-un teren de cercetare aprofundată, insuficient tratată până în prezent, prin care propunem o identificare și clasificare a modalităților și condițiilor de acces, o comparare a acestora prin surprinderea elementelor comune și de diferențiere, determinarea unor corelații, formularea unor definiții și conturarea unor paradigme de activitate a funcționarilor publici, în special și a personalului administrației publice, în general.

- **practică-aplicativă:** Rezultatele studiului prezintă un set de date, informații și cunoștințe asupra unor situații de drept și de fapt, referitoare la accesul în funcția publică. Acestea urmează să ofere baza pentru analiza critică în vederea fundamentării motivate și formulării de politici publice de acces în funcția publică, precum și pentru intervenții de tip remediu în sensul stabilirii ori revizuirii unor elemente de reglementare, prin posibile opțiuni deschise de lege ferenda pentru îmbunătățirea cadrului legislativ existent.

Domeniul de interes abordat - modalitățile și condițiile de acces în funcția publică - va da contur și expresie unui fond de cunoaștere nou și specific în ansamblul teoriilor care însoțesc studiul personalului administrației publice, subsumat ariei de cercetare a științelor administrative.

Lucrarea este structurată pe capitole (Cap.1 *Considerații introductive și metodologice*; Cap.2 *Administrația publică și publicul administrației*; Cap.3 *Modalitățile de acces în funcția publică*; Cap.4 *Condițiile de acces în funcția publică*; Cap.5 *Studiu de caz - Funcția prefecturală de-a lungul vremii. O*

²⁷ Mihai T. Oroveanu, *Tratat de știința administrației*, Editura Cerma, București, 1996, p.96.

abordare diacronică din perspectiva modalităților și condițiilor de acces; Cap.6 Considerații finale și concluzii), cuprinzând secțiuni și subsecțiuni.

*

Publicul administrației reprezintă personalul acesteia, prin care administrația își îndeplinește rolul său față de publicul administrat.

Doctrina este în majoritatea ei covârșitoare, favorabilă asupra dimensiunii formal-organice și material-funcționale a administrației publice.²⁸ Sistemul administrației publice cuprinde așadar, într-o entropie studiabilă, organe²⁹ și funcții ale acestora. Ele se subsumează misiunii, scopului și obiectivelor/sarcinilor generale ale administrației publice și se dezvoltă în capacitate, competență, atribuții și activități. Literatura de specialitate, dar și legislația cadru în materie utilizează sub aspect *formal-organic* termenul de organ, entitate, autoritate, instituție, structură ș.a., iar în sens *material-funcțional*, de activități ale acestora cu caracter de dispoziție ori de prestație, în considerarea organizării executării și executării în concret a legii. „Acțiunea de reglementare a raporturilor sociale are loc în cadrul unui sistem compus dintr-o multitudine de norme care se împletesc și interacționează reciproc”³⁰, toate acestea într-un context în care „Administrația publică nu operează într-un gol, ci, dimpotrivă este organizată în interiorul unor reguli societale stricte, al unei culturi politice aparte și al unei mentalități teritoriale particulare”³¹.

Personalul administrației publice a fost tratat în doctrina administrativă din mai multe unghiuri fiindu-i dedicate studii și observații legate în principal de statut, drepturi, obligații, eficiență și profesionalism toate subsumate unor politici și proceduri administrative. În acest sens reținem observația potrivit căreia „politica rațională [de personal] înseamnă, pe de o parte, existența în această materie a unor norme logice simple și clare, realizabile în condițiile specifice iar, pe de altă parte, presupune

²⁸ Pentru o opinie nuanțată în acest sens, a se vedea Ioan Vida, care arată că: „Administrația publică nu mai poate fi concepută într-o dublă accepțiune, organică și materială, deoarece elementele de structură sunt concepute ca o integrare a unei activități, într-un cadru organizatoric determinat”, Ioan Vida, *Puterea executivă și administrația publică*, Editura Regiei Autonome „Monitorul Oficial”, București, 1994, p.13 și urm.

²⁹ Organele pot fi unipersonale (ex. primarul) sau pluripersonale (ex. consiliul local) prin raportare la numărul persoanelor împuternicite asupra luării deciziei materializate în actul administrativ emis sau adoptat.

³⁰ A se vedea Emil Bălan, *Instituții administrative*, Editura C.H. Beck, București, 2008, p.4.

³¹ A se vedea Diana-Camelia Iancu, *Uniunea Europeană și administrația publică*, Editura Polirom, Iași, 2010, p.36.

*adaptarea acestei politici la mutațiile ce se produc în viața economică și socială. Politica rațională presupunere, de asemenea, măsuri treptate de schimbare și refacere”.*³²

Administrația publică este determinată în sens organizatoric și funcțional prin *acte de reglementare*, incluzând în această sintagmă atât legea fundamentală, Constituția, legislația primară și actele administrative subsecvente, precum și tratatele și convențiile internaționale la care România este parte. Acestea ipostaziază la modul practic o anatomie și o fiziologie a administrației în cadrul unui sistem, bazat pe *raporturi de relaționare*. Analiza mecanicii organizatorice și funcționale din cadrul sistemului administrației publice³³, relevă faptul că acesta este un sistem cibernetic deschis, dinamic, complex, supus influenței factorilor perturbatori și de reglare.³⁴ Coexistă organe subordonate și organe supraordonate ierarhic, în care procesele administrative se desfășoară atât regulat, după norme și metodologii predeterminate, cât și ad-hoc, determinând echivoc, arbitrar, lipsă de capacitate administrativă și performanță, litigii inter/intra-instituționale sau particulare de contencios obiectiv și subiectiv, asupra cărora ne vom opri, le vom identifica și interpreta sub aspectul care privește modalitățile și condițiile de acces în funcția publică. Publicul administrației, dar și publicul administrat au adesea o imagine a perpetuei crize a administrației, pe care literatura de specialitate a tratat-o mitic și realist în paginile sale.³⁵

³² A se vedea Ioan Alexandru, *Tratat de administrație publică*, Editura Universul Juridic, București, 2008, p.473.

³³ Pentru administrația publică centrală, incluzând autoritățile administrative autonome, a se vedea Emanuel Albu, *Administrația ministerială în România*, Editura All Beck, București, 2004, pp.56-76; George Gîrleșteanu, *Autorități administrative autonome*, Editura Universul Juridic, București, 2011, pp.41-44 și 48-52. Pentru administrația publică teritorială a se vedea Dumitru Codrin Munteanu, *Administrația publică teritorială*, Editura Universul Juridic, București, 2010, pp.157-160; Pentru administrația publică locală a se vedea Corneliu Manda, Cezar-Corneliu Manda, *Administrația publică locală din România*, Editura Lumina Lex, București, 1999, pp. 138-163; Petru Filip, *Managementul administrației publice locale. O abordare proactivă*, Editura Economică, București, 2007, pp.44-50; Dana Alexandru, *Colectivitățile locale și rolul lor în spațiul administrativ european în contextul descentralizării administrative*, Editura Pro Universitaria, București, 2013, pp.298-303. A se vedea în context și Mariana Stancu-Țipișcă, *Persoanele juridice de drept public*, Editura C.H. Beck, București, 2007, pp.62-127.

³⁴ Pentru dezvoltare a se vedea Ani Matei, *Analiza sistemelor administrației publice*, Editura Economică, București, 2003, pp.59-124.

³⁵ A se vedea Ioan Alexandru, *Criza administrației*, Editura All Beck, București, 2001, pp.105-166; Ramona Duminiță, *Criza legii contemporane*, Editura C.H. Beck, București, 2014, pp.137-147; Cristoph Demmke, *Funcția publică europeană, între tradiție și reformă*, capitolul *Criza sectorului public*, European Institute of Public Administration (EIPA) Maastricht, 2001 / Editura Economică, București, 2004, pp.15-20; Diana Camelia Iancu, *Re (De)-formarea administrației publice: planificarea reformei din perspectiva experților*, în *Economie teoretică și aplicată/ Theoretical and Applied Economics*, vol. XIX, nr. 8(573), 2012, pp. 96-117; Emil Bălan, *Dreptul administrativ contemporan spre o concepție unitară în doctrina și practica românească*, Editura Comunicare.ro, București, 2008, pp.11-14; Verginia Vedinaș, *Orgii procedurale*, Editura Universul Juridic, București, pp.13-19; Verginia Vedinaș, *Slușirea democrației*, București, 2006, pp.25-27, 38-40 și 89-91; Dan Claudiu Dănișor, *Democrația deconstituționalizată*, Secțiunea 4 - *Dezinstituționalizarea funcțiilor publice*, Editura Universul Juridic, București, 2013, pp.53-60.

O administrație precum labirintul lui Dedal, în care funcționarul public așteaptă firul Ariadnei sau poate avea cutezanța sancționabilă a lui Icar, în care cu greu este lăsat să deceleze între formalismul rezonabil și cel nerezonabil, aidoma unor situații din *Procesul* lui Kafka,³⁶ și în care, la fel ca și administratul, se află deseori față cu proverbul reieșit din biblicul exemplu de la Ana la Caiafa.

Profesorul Paul Negulescu, întemeietor al *Institutului de Științe Administrative al României*³⁷, la 1925, caracteriza toate aceste stări, reflectate în jurisprudență, dar și în practica administrativă, prin așa numitul „drept viu” pe care îl învedera dreptului pozitiv.³⁸

Tuturor acestora, și astăzi, știința le caută optimul.

*

Vom împărți personalul administrației publice în trei mari categorii, după statutul juridic aplicabil. Fiecare categorie se subclasifică după anumite criterii determinate de doctrină, de cadrul legal aplicabil și de practica administrativă pe baza observațiilor și constatărilor realizate și care cuprind elemente de diferențiere, dar și unele comune.

Funcțiile de demnitate publică sunt în general cele prin care se conduc entitățile administrației publice și care fac legătura între administrație ca mijloc de realizare a deciziilor politice și formațiunile politice propriu-zise.

Funcțiile publice reprezintă, în teorie, osatura administrației publice, birocracia neutră și obiectivă, depozitari ai prerogativelor de putere publică, „executivul” administrației publice.

Funcțiile contractuale sunt destinate să sprijine primele două categorii, să contribuie la realizarea prerogativelor de putere publică, fără a se substitui acestora.

³⁶ A se vedea Emil Bălan, *Reasonable formalism as a dimension of administrativ discipline*, în *Academic Journal of Law and Governance*, Nr.7/2, 2019, pp.5-10.

³⁷ A se vedea Traian Ionașcu, Mircea Dușu, *Istoria științelor juridice în România*, Editura Academiei Române, București, 2014, pp.58-62; Verginia Vedinaș, *Aproape un veac de viață al Institutului de Științe Administrative*, în *Revista de Drept Public* nr.3-4/2020, pp.16-19.

³⁸ Despre raportul între „dreptul viu” și „legea scrisă”, a se vedea și Ion Vlăduț, *Sociologia juridică în opera lui Dimitrie Gusti*. Editura Lumina Lex, București, 1997, pp.101-102. Despre concepția lui Dimitrie Gusti privind relația dintre schimbarea socială, reformă și dinamica legislativă, a se vedea Angela Banciu, Dan Banciu, *Contribuția lui Dimitrie Gusti privind rolul și funcțiile dreptului și legislației în societate*, în *Punctul Critic* nr.3-4(33-34), Fundația Culturală „Ideea Europeană”, București, 2020, pp.81-98.

Accesul în funcție reprezintă momentul de la care titularul funcției publice intră în exercițiul acesteia, urmare a valorificării unei modalități de acces prevăzută de lege și după îndeplinirea formalităților prealabile (ex-ante) și ulterioare (ex-post) actului administrativ care îi confirmă funcția. *Formalitățile prealabile* cuprind modalitatea și condițiile de acces, iar *formalitățile ulterioare* cuprind fapte materiale (ex. jurământul de credință în cazul funcționarilor publici) ori acte-condiție (obținerea unui aviz/autorizație prevăzut/prevăzute de lege). Incompatibilitățile sunt, din această perspectivă a accesului, considerate formalități ulterioare, în timp de interdicțiile le înscrinem în categoria formalităților prealabile.

Autoritatea de numire este un organ unipersonal sau pluripersonal investit cu competență în acest scop prin lege. Legea poate permite sau nu o competență delegată în această privință, către înlocuitorul de drept sau o altă persoană.

În sistemul administrației publice, resursele umane sunt supuse unor diferite categorii de raporturi juridice și anume: *raporturi de demnitate publică*, de drept constituțional și de drept administrativ (aleșii locali, membrii Guvernului, prefectii, subprefecții, secretarii de stat, subsecretarii de stat, consilierii de stat, consilierii prezidențiali, unele funcții specifice din cadrul autorităților administrative autonome, asimilații acestora *expresis-verbis* din administrația publică locală și din administrația publică centrală sau cei asimilați prin expresia „cu rang de” din administrația publică centrală), *raporturi contractuale*, de dreptul muncii sau drept civil (persoanele angajate în cadrul entităților publice și care nu exercită prerogative de putere publică), *raporturi de serviciu*, de drept administrativ (funcționarii publici).

*

Pe parcursul lucrării am arătat care sunt modalitățile și condițiile de acces în funcția publică, am identificat diferențe și similarități cu cele manifestate în privința celorlalte categorii de personal din administrația publică și, apelând la problematizare, utilizând atât fondul principal al textului, cât și notele de subsol, am reliefat contradicții și insuficiențe, formulând sugestii pentru remedierea acestora.

*

Fiecărei modalități de acces îi sunt asociate condiții de acces. Modalitatea de acces împreună cu condițiile aferente formează o unitate de acțiune supusă unei proceduri. Studiul acestor unități de acțiune ne-a relevat faptul că pentru ocuparea aceleași funcții publice se pot aplica mai multe modalități de acces, combinând astfel subiectiv condițiile de acces raportate la modalitate, în vederea ocupării aceleași funcții publice.

Criteriul obiectivității nu are suficiente garanții cuprinse în normele legale, așa cum am putut constata pe parcursul lucrării. Legiutorul nu prescrie o anumită ordine a posibilității utilizării modalităților de acces, ci lasă alegerea lor la latitudinea conducătorului autorității/instituției publice. Sistemul de carieră al funcționarului public este puternic dependent de voința conducătorului autorității/instituției publice și de posibilitatea discreționară a acestuia, permisă de lege, de a stabili modalitatea și implicit condițiile de acces, optând fie pentru modalități competitive, fie pentru modalități necompetitive, fie pentru recrutare din afara sistemului funcției publice, fie pentru selecție din interiorul sistemului funcției publice.

Conducătorul autorității sau instituției publice are așadar la dispoziție un instrumentar privind modalitățile și condițiile de acces, pe care îl poate utiliza prin raportare la scopul urmărit în activitatea sa operațională, tactică și strategică de organizare a executării și de executare în concret a legii. Modalitatea de acces reprezentată de *concurs* este cea mai independentă în raport cu voința conducătorului autorității/instituției publice, în măsura în care aceasta nu este alterată de stabilirea unor condiții specifice cu potențial restrictiv, de către același conducător al autorității/instituției publice.

Condițiile de acces pe care însăși legea le prevede în anumite situații, nu sunt fundamentate științific ori după criterii obiective și în concordanță cu potențialul specializărilor universitare deținute de candidați. Spre exemplu, funcția publică specifică de inspector de muncă *nu poate fi* ocupată de un absolvent al specializărilor „resurse umane”, „administrație europeană”, „asistență socială”, „comunicare și relații publice”, „servicii și politici de sănătate publică (Public Health)” ș.a., dar *poate fi* ocupată de un absolvent al specializărilor „horticultură” ori „peisagistică” ș.a.

Și în privința modalităților de acces, legea creează inechități, de data aceasta între candidați având același tip de studii și specializare. Spre exemplu, doi colegi ai aceleiași facultăți, urmând aceeași specializare, de exemplu „administrație publică” sau „drept”, angajați în timpul facultății unul într-o funcție publică, celălalt într-o funcție contractuală, corespunzătoare unor studii medii, nu pot avea acces în aceleași condiții, o dată cu finalizarea studiilor superioare, la ocuparea unor funcții pentru care se solicită studii superioare. Astfel, persoana care a fost încadrată funcționar public, nu poate ocupa în urma unui examen de promovare în clasă o funcție publică de auditor sau de consilier juridic, pe câtă vreme, colegul său, încadrat pe o funcție contractuală, poate pe baza unui examen corespunzător să ocupe o astfel de funcție.

Având în vedere situațiile expuse, se impune cu stringență corelarea condițiilor de acces referitoare la studii cu nomenclatorul domeniilor și al specializărilor/programelor de studii aprobat de Guvern la propunerea Ministerului Educației, precum și o mai bună fundamentare a acestuia. De altfel și

trecerea unor condiții specifice în rândul condițiilor generale, adică de la discreționar -*oportun particular* la regulamentar - *oportun general*, în ceea ce privește, spre exemplu, cunoașterea unei limbi străine ori deținerea unor competențe digitale, își caută încă suportul sistemic și imboldul extra-sistemic.

Și modalitatea de ocupare a unor funcții publice de conducere sau din categoria înalților funcționari publici, reprezentată de *exercitarea cu caracter temporar*, este chestionabilă sub aspectul condițiilor prevăzute de lege. Fără a-i nega utilitatea, atunci când împrejurări obiective o impun, deși substituie masiv concursul, transferul, mobilitatea sau redistribuirea, această modalitate de acces nu presupune și îndeplinirea condițiilor legate de evaluarea performanțelor profesionale cu cel puțin calificativul „bine” în ultimii doi ani de activitate și nici condiția referitoare la formarea continuă a funcționarilor publici, condiții care sunt prezente, de exemplu, în cazul concursului/examenului de promovare în grad profesional. Or într-o atare situație regula „cine poate mai mult, poate și mai puțin” se metamorfozează în „cine poate mai puțin, poate peste cine poate mai mult”.

*

O altă constatare a fost aceea că, membrii comisiilor de concurs și de soluționare a contestațiilor nu au prevăzută prin lege obligația îndeplinirii aceluiași condiții de vechime minimă și de studii de specialitate sau deținerea unei funcții publice de același nivel cu funcția publică pentru care se organizează concursul, creând posibilitatea ca un director general să fie evaluat în cadrul concursului, de exemplu, de doi șefi de birou și trei funcționari publici de execuție. Lipsa unor specialiști în cadrul sistemului funcției publice, poate fi suplinită prin reglementarea unui corp de recrutori specializați, format atât din funcționari publici deținând vechimea și specialitatea studiilor corespunzătoare, anume pregătiți în domeniul recrutării și selecției, cât și din experți independenți ori personal de specialitate din învățământul superior.

Preferarea anumitor modalități de acces și implicit a unor condiții de acces aferente, dau naștere, cu „concursul” legii, unor situații neprincipiale statutar precum cele de tipul:

- Accesul la o funcție publică conducere sau din categoria înalților funcționari publici se poate face prin modalitatea (exercitare cu caracter temporar), *fără îndeplinirea condițiilor specifice*.
- Accesul la o funcție publică de execuție sau de conducere se poate face prin modalitatea (mutare temporară), *fără îndeplinirea condițiilor specifice*.
- Accesul la o funcție publică de execuție având gradul profesional superior se poate face prin modalitatea (detașare) a unui funcționar public de conducere, *fără îndeplinirea condițiilor de vechime*.

- Accesul la o funcție publică de execuție sau de conducere se poate face prin modalitatea (detașare), *fără îndeplinirea condiției privind inexistența unei sancțiuni disciplinare neradiate.*
- Accesul la o funcție publică de execuție sau de conducere se poate face prin modalitatea (concurs), *fără îndeplinirea condiției privind inexistența unei sancțiuni disciplinare neradiate.*
- Accesul la o funcție publică de conducere sau din categoria înalta funcționari publici se poate face prin toate modalitățile aferente, *fără îndeplinirea condițiilor privind obținerea a cel puțin calificativului „bine” la evaluarea performanțelor profesionale individuale în ultimii 2 ani de activitate.*
- Accesul la o funcție publică din categoria înalta funcționari publici se poate face prin toate modalitățile aferente, *fără îndeplinirea condițiilor privind obținerea numărului minim de credite prin participarea la programe de formare continuă.*

*

Sub aspect instituțional, considerăm dezirabil întărirea rolului și competențelor Agenției Naționale a Funcționarilor Publici (ANFP), dar și a Consiliului național pentru dezvoltarea resurselor umane din administrația publică (CNDRUAP), prin utilizarea experienței existente, dublată de atragerea expertizei necesare în analize, planificare, determinarea unor politici publice³⁹ adecvate, reglementarea și monitorizarea funcției publice. Clarificarea unor noțiuni specifice cărora să li se dea un înțeles comun, deopotrivă cu îmbunătățirea cadrului legislativ aplicabil, valorificând cercetările teoretice și practice în domeniu, ar putea contribui la o mai justă raportare a publicului administrat față de publicul administrației.

Aceasta, deoarece complicatul sistem de alcătuire a comisiilor de concurs, respectiv de soluționare a contestațiilor, lipsa unor condiții corespunzător fundamentate în privința calității membrilor acestora, stabilirea unor condiții specifice arbitrare sau evitarea stabilirii unor condiții specifice atunci când potrivit atribuțiilor ele se impun, stabilirea unei bibliografii și tematici care nu acoperă prin dimensiunea lor, atribuțiile prevăzute în fișa postului, au implicații cu potențial negativ în ceea ce privește eficiența, eficacitatea, dar și economicitatea organizării concursurilor, conducând tot mai adesea, în percepția publică, la considerarea lor ca fiind concursuri eufemistic, formale ori disfemistic, truate.

³⁹ A se vedea în context Marius Profiroiu, capitolul *Determinanții unei politici publice*, în *Politici publice. Teorie, analiză, practică*, Editura Economică, București, 2006, pp.77-142; Florin Bondar, capitolul *Reforma formulării politicilor între schimbarea premiselor și schimbarea presupuzițiilor*, în *Politici publice și administrație publică*, Editura Polirom, Iași, 2007, pp.101-126.

Răspunsul la o astfel de percepție, precum și la aceea că funcționarul este bugetiv și cronofag, pendulând între „ancora” politică a șefului și „rădăcina” statutară a drepturilor și obligațiilor sale, a dat naștere unor fenomene precum cel de externalizare, dar și unor inițiative civice precum cele de tipul *fără penali în funcții publice*⁴⁰, *fără proști în funcții publice*⁴¹ sau *fără români în funcții publice*⁴², în care realitatea se îngână cu ficțiunea.

Asistăm la o tendință incipientă de trecere de la o administrație bazată pe stat de funcții și sistem de carieră la una baza pe contract și factură. Externalizarea prerogativelor de putere publică prin contracte de prestări servicii, nu presupune însă și externalizarea responsabilității, care rămâne a Administrației și implicit a personalului său. În aceste condiții, la întrebarea Qvo-vadis funcția publică? vor trebui să răspundă și să-și acomodeze argumentele atât „funciarii” cât și „de lege-ferendarii”, unde primii sunt văzuți ca păstrători ai status-quo-ului, iar ceilați ca revizuenți sau reformiști, cu toții în analiza unor repere pentru o mai bună administrare.

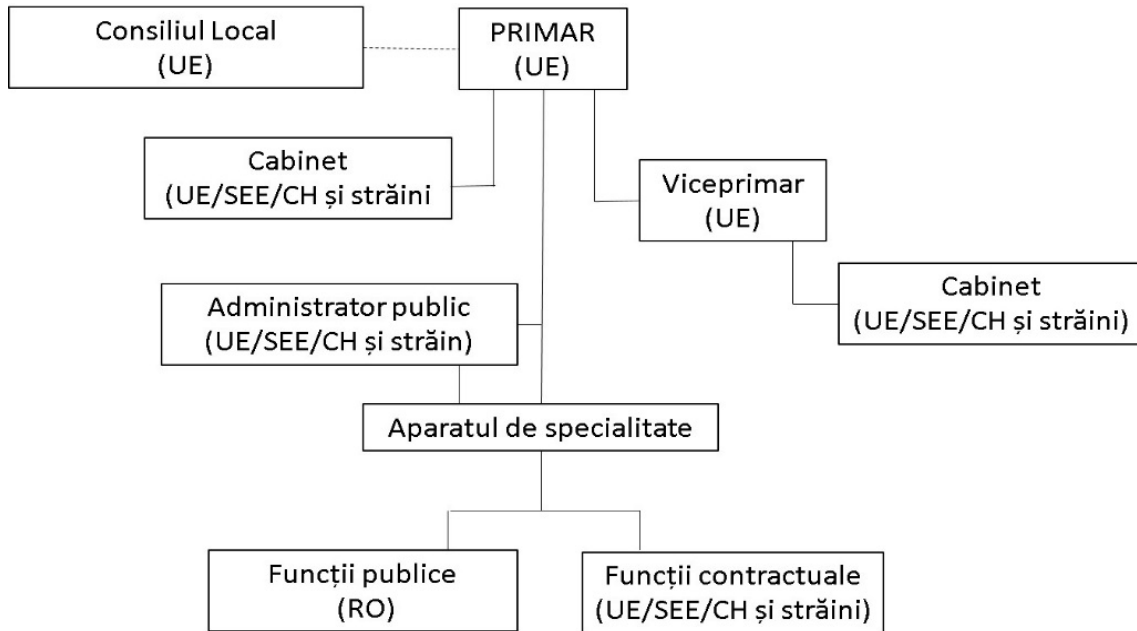
*

⁴⁰ A se vedea <https://amsemnat.farapenali.ro/>; <https://www.hotnews.ro/stiri-politic-24411097-senatul-putea-vota-initiativa-revizuire-consitutiei-fara-penali-functii-publice.htm>.

⁴¹ A se vedea <https://www.capital.ro/paleologu-propune-un-nou-proiect-de-tara-fara-prosti-in-functii-publice.html>; <https://stirileprotv.ro/stiri/actualitate/vlad-voiculescu-propune-o-noua-campanie-fara-prosti-in-functii-publice.html>; <https://www.bursa.ro/iohannis-resping-orice-demers-de-numire-in-functii-publice-a-persoanelor-fara-experienta-in-domeniul-in-care-sunt-propuse-46763147>; <https://www.banatulazi.ro/fara-prosti-in-functii-publice-posibil-nou-slogan-politic-sugereaza-membrii-pro-romania-foto-video/>; <https://www.digi24.ro/stiri/actualitate/politica/claudiu-manda-nu-o-sa-mai-sustinem-prosti-in-functii-publice-1243265>

⁴² A se vedea <https://www.mediafax.ro/politic/fara-romani-in-functii-publice-petitie-lansata-de-un-cunoscut-ong-unde-vrea-frfp-sa-mute-capitala-tarii-interviu-cu-initiatorii-la-aleph-news-20002779>; <https://evz.ro/noua-petitie-fara-romani-in-functii-publice-lanseaza-bomba-propune-ca-strainii-sa-conduca-romania-reactii.html>.

Figura nr.3 Harta posibilităților cetățenilor UE/SEE/CH/Străini de a ocupa funcții în administrația publică locală

Tabel nr.1 Sistemul funcției publice

Corpul funcționarilor publici	Corpul de rezervă al funcționarilor publici
<ul style="list-style-type: none"> - Persoana are calitatea de funcționar public - Presupune existența unui raport de serviciu <i>activ</i> - Presupune existența unui raport de serviciu <i>inactiv</i> (suspendarea raportului de serviciu al funcționarului public) - Presupune depunerea jurământului de credință 	<ul style="list-style-type: none"> - Persoana are calitatea de funcționar public - Presupune inexistența în fapt a unui raport de serviciu, lipsind una din părțile acestuia: autoritatea/instituția publică

Tabel nr.2 Categoria înalților funcționari publici 2003 – 2021

Nr.	Funcția publică și poziția instituțională	Situația curentă
1.	Secretar general al Guvernului	Transformată în funcție de demnitate publică
2.	Secretar general adjunct al Guvernului	Transformată în funcție de demnitate publică
3.	Consilier de stat	Transformată în funcție de demnitate publică
4.	Secretar general al ministerului	Păstrată
5.	Secretar general adjunct al ministerului	Păstrată
6.	Secretar general al organului de specialitate al administrației publice centrale	Păstrată
7.	Secretar general adjunct al organului de specialitate al administrației publice centrale	Păstrată
8.	Prefect	Transformată în funcție de demnitate publică
9.	Subprefect	Transformată în funcție de demnitate publică
10.	Secretar general al instituției prefectului	Păstrată
11.	Secretar general al județului	Transformată în funcție publică de conducere
12.	Secretar general al municipiului București	Transformată în funcție publică de conducere
13.	Director general din cadrul ministerului	Transformată în funcție publică de conducere
14.	Director general din cadrul organului de specialitate al administrației publice centrale	Transformată în funcție publică de conducere
15.	Inspector guvernamental	Păstrată

Tabel nr.4 Publicitatea concursului pentru ocuparea funcțiilor publice vs funcțiilor contractuale

Funcții publice	Funcții contractuale
-	Sediul autorității sau instituției publice
Pagina de internet a autorității și instituției publice	Pagina de internet a autorității și instituției publice
-	Presă <i>scrisă</i>
-	Monitorul Oficial al României, partea a III-a
-	Portalul posturi.gov.ro
Site-ul ANFP www.anfp.gov.ro	-

Tabel nr.9 Competența instituțională de organizare a concursurilor

Item	Autoritate/Instituție responsabilă	Până în anul 2019 / Codul administrativ	După anul 2019 / Codul administrativ
A.	<i>Agencia Națională a Funcționarilor Publici (ANFP)</i>	A.1 Toate concursurile pentru ocuparea funcțiilor publice de <i>conducere</i> din administrația publică centrală și teritorială	A.4 Niciunul din concursurile de la A.1
		A.2 Concursurile pentru ocuparea pentru funcțiilor publice de <i>conducere</i> din administrația publică locală, din următoarele domenii: protecția copilului, evidența informatizată a persoanei, audit public intern, financiar-contabilitate, urbanism și arhitectură, resurse umane, integrare europeană, pentru secretarii unităților administrativ-teritoriale	A.5 Niciunul din concursurile de la A.2
		A.3 Concursurile pentru ocuparea funcțiilor publice de <i>execuție</i> din administrația publică locală, din domeniul auditului public intern	A.6 Niciunul din concursurile de la A.3
		-	A.7 Concursul național (etapa de recrutare) a concursului în 2 etape care cuprinde și etapa de selecție (concursul pe post)
B.	<i>Autoritatea sau instituția publică din administrația publică locală în al cărei stat de funcții se află funcția publică pentru care se organizează concursul</i>	B.1 Concursurile pentru ocuparea funcțiilor publice de execuție de la nivelul acesteia, cu excepția concursurilor de la A.3	B.3 Toate concursurile pentru ocuparea funcțiilor publice de execuție de la nivelul acesteia
		B.2 Concursurile pentru ocuparea funcțiilor publice de conducere de la nivelul acesteia, cu excepția concursurilor de la A.2	B.4 Toate concursurile pentru ocuparea funcțiilor publice de <i>conducere</i> de la nivelul acesteia, cu excepția concursurilor de la E.3

C.	<i>Autoritatea sau instituția publică din administrația publică teritorială în al cărei stat de funcții se află funcția publică pentru care se organizează concursul</i>	C.1 Toate concursurile pentru ocuparea funcțiilor publice de execuție de la nivelul acesteia	C.1 Toate concursurile pentru ocuparea funcțiilor publice de execuție de la nivelul acesteia
		C.2 Niciunul din concursurile pentru ocuparea funcțiilor publice de conducere de la nivelul acesteia	C.3 Concursurile pentru ocuparea funcțiilor publice de conducere de la nivelul acesteia, cu excepția concursurilor de la E.4
D.	<i>Autoritatea sau instituția publică din administrația publică centrală în al cărei stat de funcții se află funcția publică pentru care se organizează concursul</i>	D.1 Toate concursurile pentru ocuparea funcțiilor publice de execuție de la nivelul acesteia	D.1 Toate concursurile pentru ocuparea funcțiilor publice de execuție de la nivelul acesteia
		D.2 Niciunul din concursurile pentru ocuparea funcțiilor publice de conducere de la nivelul acesteia	D.4 Toate concursurile pentru ocuparea funcțiilor publice de conducere de la nivelul acesteia
E.	<i>Autoritatea sau instituția publică supraordonată ierarhic autorității sau instituției publice în al cărei stat de funcții se află funcția publică pentru care se organizează concursul</i>	E1. Niciunul din concursurile de la E.3	E.3 Primarul și președintele consiliului județean pentru ocuparea funcțiilor publice de conducător al instituțiilor publice de interes local sau interes județean și, după caz a funcțiilor publice de conducere de adjunct al acestora
		E2. Niciunul din concursurile de la E.4	E.4 Ministerele și celelalte organe de specialitate ale administrației publice centrale, pentru ocuparea funcțiilor publice de conducere de conducător al serviciului public deconcentrat și, după caz a funcțiilor publice de conducere de adjunct al acestora
F.	<i>Comisia de concurs pentru recrutarea înalților funcționari publici</i>	F.1 Concursurile pentru ocuparea funcțiilor publice din categoria înalților funcționari publici	F.1 Concursurile pentru ocuparea funcțiilor publice din categoria înalților funcționari publici

Observăm o constantă doar în privința concursurilor C.1, D.1 și F.1, precum și apariția unei noi categorii de entități, supraordonată ierarhic (E), organizatoare a concursurilor E.3 și E.4. ANFP se află la acest moment în ipostaza de a fi depusată completamente de competența de organizare a concursurilor, legea rezervându-i doar competența de organizare a unei etape, de recrutare, așa-numitul concursul național, care, după cum am arătat este în prezent inoperabil și tinde să devină chiar virtual, în condițiile în care legea îl prevede, dar realitatea nu-l arată.

Tabel nr.12 Tipologia condițiilor de acces în funcția publică

Tipul condiției	Caracteristici și repere de definire	Exemplu
Obiective	Prevăzute de lege	Condiția studiilor superioare pentru funcționarii publici din clasa I
Subiective	Permise de lege și stabilite prin puterea discreționară/dreptul de apreciere al persoanei competente	Condiția unor perfecționări/specializări considerate utile pentru desfășurarea activității în exercitarea funcției publice
Generale	Prevăzute de lege, pentru <i>toate</i> funcțiile publice, indiferent de categoria, clasa sau gradul profesional	Cetățenia română, domiciliul în țară, vârsta de minimum 18 ani împliniți, capacitatea deplină de exercițiu, cunoașterea limbii române scris și vorbit, de studii, de vechime în specialitate etc.
Specifice	a) Prevăzute de lege, pentru <i>anumite</i> funcții publice	Condiția studiilor superioare juridice, administrative sau științe politice pentru secretarii generali ai unităților/subdiviziunilor administrativ-teritoriale;
	b) Permise de lege și stabilite prin puterea discreționară/dreptul de apreciere al persoanei competente	Condiția unor perfecționări/specializări considerate utile pentru desfășurarea activității în exercitarea funcției publice
Pozitive	Exprimate prin „ <i>să aibă</i> ”, „ <i>să fi</i> ”, „ <i>are</i> ” și alte asemenea	<i>să aibă</i> cel puțin 3 ani vechime în gradul profesional al funcției publice din care promovează; <i>să fi</i>

		obținut cel puțin calificativul „bine“ la evaluarea performanțelor individuale în ultimii 2 ani de activitate; <i>are</i> capacitate deplină de exercițiu
Negative	Exprimate prin „ <i>să nu aibă</i> ”, „ <i>nu a fost</i> ” și alte asemenea	<i>să nu aibă</i> o sancțiune disciplinară neradiată; <i>nu a fost</i> lucrător al Securității sau colaborator al acesteia, în condițiile prevăzute de legislația specifică.
Cumulative	De tipul „ <i>și</i> ” sau „ <i>precum și</i> ”	îndeplinește condițiile de studii <i>și</i> vechime în specialitate prevăzute de lege pentru ocuparea funcției publice; să îndeplinească condițiile de studii, <i>precum și</i> condițiile specifice necesare ocupării funcției publice
Alternative	De tipul „ <i>sau</i> ”, „ <i>ori</i> ”	să fie absolvent cu diplomă al studiilor universitare de master în domeniul administrației publice, management <i>sau</i> în specialitatea studiilor necesare ocupării funcției publice; să fi absolvit programele de formare specializată pentru ocuparea unei funcții publice corespunzătoare categoriei înalților funcționari publici, organizate de Institutul Național de Administrație <i>ori</i> să fi exercitat un mandat complet de parlamentar
Substitutive	Atunci când înlocuiesc o condiție anume (principală)	Condiția prevăzută de lege <i>se consideră îndeplinită în situația</i> în care persoana care poate fi numită în funcția de prefect sau subprefect a absolvit programe de formare specializată pentru ocuparea unei funcții publice corespunzătoare categoriei înalților funcționari

		publici, precum și dacă persoana a ocupat cel puțin un mandat întreg funcția de senator sau deputat.
Obligatorii	Trebuie îndeplinite	persoana trebuie să îndeplinească următoarele condiții
Derogatorii	Se raportează la cele obligatorii prevăzute de lege, dar sunt autorizate tot prin lege pentru a nu fi îndeplinite, de regulă pentru o perioadă de timp anume determinată	Prin excepție/derogare de la condiția prevăzută în norma cadru
Facultative	Sunt neobligatorii, permissive, stabilite prin puterea discreționară/dreptul de apreciere al persoanei competente	Condiția unor perfecționări/specializări considerate utile pentru desfășurarea activității în exercitarea funcției publice
Pendinte autorității/instituției	În sarcina autorității/instituției publice	Existența unei funcții publice vacante sau temporar vacante
Pendinte candidatului	În sarcina candidatului	Are cetățenia română și domiciliul în România
Extinctive	Cu efecte în timp asupra modificării / încetării raportului de serviciu	Toate, cu excepția condiției cunoașterii limbii române
Neextinctive	Fără efecte în timp asupra modificării / încetării raportului de serviciu	Condiția cunoașterea limbii române, scris și vorbit
Suspensive	Suspendă accesul la funcția publică	Condiția obținerii unui aviz sau unei autorizații prevăzute de lege, după caz
Nesuspensive	Nu suspendă accesul la funcția publică	Nedepunerea jurământului de credință
Prealabile	Anterioare exercitării raportului de serviciu	Condițiile de studii, vechime ș.a.
Ulterioare	De care depind exercitarea raportului de serviciu	Avizul/autorizația prevăzută de lege
Inclusive	Nu reprezintă nici o condiție cumulativă, nici o condiție alternativă în cadrul condiției privind cetățenia	Cetățenia română
Exclusive	Care nu pot fi înlocuite prin nicio altă condiție	Domiciliul

Tabel nr.15 Condițiile minime de vechime în gradul profesional, prevăzute de lege, pentru participarea la concursul/examenul de promovare în gradul profesional imediat superior

Gradul profesional al funcției publice	Vechimea în specialitatea studiilor necesare ocupării funcției publice + Vechimea în gradul profesional al funcției publice din care promovează
Debutant	0 + 1
Asistent	1 + 3 + (1)
Principal	5 + 3
Superior	7

Analiza tabelară ne relevă faptul că accesul la o funcție publică având gradul profesional superior, ca nivel maxim, nu este unul unitar sub aspectul duratei în timp între modalitatea de acces prin *promovare*, specifică sistemului de carieră și modalitatea de acces prin *recrutare*. Astfel, un funcționar public debutant va putea ocupa, urmând etapele de carieră, o funcție publică având gradul profesional superior în 8 ani de la absolvirea studiilor necesare, în timp ce o altă persoană poate ocupa aceeași funcție publică, prin recrutare, fără a urma etapele de carieră, la 7 ani de la absolvirea studiilor necesare o dată cu îndeplinirea aceleași condiții de vechime.

*

Tabel nr.16 Promovarea în gradul profesional a funcționarului public vs personalul contractual

Anul de activitate anterior promovării	Calificativul funcționarului public	Calificativul personalului contractual
III	FB	FB
II	FB	FB
I	S	S

Legenda: FB – foarte bine, S - satisfăcător

Efectuând o analiză comparativă cu condițiile de promovare a personalului contractual, observăm că obținând aceleași calificative, personalul contractual poate promova, iar funcționarul public nu poate promova, criteriul avut în vedere de legiuitor pentru funcționarul public fiind obținerea a cel puțin calificativului “bine” la evaluarea performanțelor profesionale individuale în ultimii 2 ani de activitate.

Bibliografie

1. Albu, Emanuel. *Administrația ministerială în România*. Editura All Beck, 2004.
2. Alexandru, Dana. *Colectivitățile locale și rolul lor în spațiul administrativ european în contextul descentralizării administrative*. Editura Pro Universitaria, București, 2013.
3. Alexandru, Dana; Vancea, Iustin. *Administrația publică modernă, organizație birocratică supusă principiului uniformității*, în *Moldoscopia, revistă științifică trimestrială* nr. 4/2010.
4. Alexandru, Dana Georgeta. *Comparative Study of the Local Collectivity in the European Administrative Space*, în *Acta Universitatis Danubius Juridica* nr.3/2012.
5. Alexandru, Ioan. *Curențe de gândire privind administrația publică*. Editura Economică, București, 2000.
6. Alexandru, Ioan. *Știința administrației*. Editura Economică. București, 2001.
7. Alexandru, Ioan. *Criza administrației*, Editura All Beck, București, 2001.
8. Alexandru, Ioan. *Administrația și puterea politică*, în *Revista de Drept Public* nr.2/2003.
9. Alexandru, Ioan. *Tratat de administrație publică*. Editura Universul Juridic, București, 2008.
10. Alexe, Irina. *Noțiunea de funcție publică și funcționar public în jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene. Legătura cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului*, în *Pandectele Române* nr.2/2013.
11. Alexe, Irina. *Înalții funcționari publici*. Editura Universul Juridic, București, 2014.
12. Alexe, Irina. *Funcția publică în România Centenară*, în *"100 de ani de drept în România"*, coord. Șandru, Daniel Mihail; Alexe Irina; Hodoș, Raul Felix; Golub Sergiu. Editura Hamangiu, 2018.
13. Alistar, Victor. *Responsabilitatea în executarea prerogativelor de putere publică – analiză comparativă între răspunderea funcționarului public și răspunderea administrativă*, în *Revista de Drept Public*, nr.4/2019.
14. Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (ANES) - Studii privind: *Reprezentarea femeilor și a bărbaților în alegerile pentru autoritățile publice locale 2016* disponibil la adresa <https://anes.gov.ro/wp-content/uploads/2018/05/analiza-alegeri-locale-2016.pdf>. ; *Situația femeilor și a bărbaților în poziții de decizie în administrația publică centrală - 2019* – disponibil la adresa <https://anes.gov.ro/wp-content/uploads/2020/01/Analiza-Situația-femeilor-si-a-barbatilor-in-pozitii-de-decizie-in-administratia-publica-centrala-2019.pdf>; și *Poziționarea României în baza de date on-line a*

Institutului European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați privind echilibrul de gen în poziții de decizie în administrația publică centrală - 2019 disponibil la adresa https://anes.gov.ro/wp-content/uploads/2020/08/2019_Pozitionarea-Romaniei-in-baza-de-date-a-EIGE.pdf.

15. Agenția Națională a Funcționarilor Publici (ANFP) – *Rapoartele anuale privind managementul funcțiilor publice și al funcționarilor publici (2003-2020)*.
16. Apetrei, Cristian Nicolae. *Istoria administrației publice*. Editura Universității „Dunărea de Jos”, Galați, 2009.
17. Apostol-Tofan, Dana. *Drept administrativ*, vol.I. Editura C.H. Beck, București, 2020.
18. Apostol-Tofan, Dana, *Instituții administrative europene*. Editura C.H. Beck, București, 2006.
19. Apostolache, Mihai Cristian. *Despre stat, administrație locală, Constituție și realitatea europeană*. Editura Universitară, București, 2015.
20. Andrei, Tudorel; Profiroiu, Marius; Oancea, Bogdan; Turturean, Marius; Matei, Ani. *Analiza unor aspecte legate de mobilitatea și politicizarea funcției publice în administrația publică din România / Analysis of mobility related aspects and politicizing the civil service within Romanian public administration*. Working Paper Series, Social Science Research Network, 2011.
21. Andrei, Tudorel; Profiroiu, Marius; Profiroiu, Alina; Nedelcu, Monica. *Aspects of Professional Training at Local and Central Public Administration Institutions from Romania*, în *Transylvanian Review of Administrative Sciences*, No. 29E/2010.
22. Andrei, Tudorel; Profiroiu, Marius; Profiroiu, Alina. *Nevoia de formare profesională a personalului din administrația publică*. Editura Economică, București, 2010.
23. Aniței, Nadia Cerasela; Petraru, Roxana Alina. *Didactica predării științelor juridice și administrative*. Editura Lumen, Iași, 2011.
24. Antonescu, Daniela. *Studiu retrospectiv privind organizarea administrativ-teritorială a României în ultimii 100 de ani*, în MPRA Paper, University Library of Munich, 2018.
25. Banciu, Angela; Banciu Dan. *Contribuția lui Dimitrie Gusti privind rolul și funcțiile dreptului și legislației în societate*, în *Punctul Critic* nr.3-4(33-34), Fundația Culturală „Idea Europeană”, București, 2020.
26. Bălan, Emil. *Prefectul și prefectura în sistemul administrației publice*. Editura Fundației „România de Măine”, București, 1997.
27. Bălan, Emil. *Procedură administrativă*. Editura Universitară, București, 2005.

28. Bălan, Emil. *Instituții administrative*. Editura C.H. Beck, București, 2008.
29. Bălan, Emil; Gabriela Varia; Drago Troan. *Non-Discrimination: From European Standards of Good Administration to National Implementation. A Case-Study of the Romanian Public Sector*, în *International Journal of Business and Social Science*, vol.3, nr.9/2012.
30. Bălan, Emil. *Reasonable formalism as a dimension of administrative discipline*, în *Academic Journal of Law and Governance* nr.7/(2) 2019.
31. Bălan, Emil; Varia, Gabriela; Iftene, Cristi; Troanță, Dragoș; Văcărelu, Marius. *Dreptul la o bună administrare și impactul său asupra procedurilor administrației publice* Editura Comunicare.ro, București, 2010.
32. Bălan, Emil. *Dreptul administrativ contemporan spre o concepție unitară în doctrina și practica românească*. Editura Comunicare.ro, București, 2008.
33. Berceanu, Ionuț Bogdan. *Sisteme administrative emergente*. Editura Economică, București, 2018.
34. Bercu, Ana-Maria; Onofrei, Mihaela. *The Empirical Research on Civil Servants' Motivation: Evidence from Romania*, în *Managing Global Transitions International Research Journal*, Vol.15, nr.4/2017.
35. Berger, Vincent. *Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului*, Ediția a 6-a, Editura Institutului Român pentru Drepturile Omului (IRDO), București, 2008.
36. Bitea, Cristian. *Unele observații specifice privind cadrul organizatoric și funcțional în desfășurarea activității de audit public intern. Un „quo vadis” la Alegoria bunei guvernări*, în *Revista de Economie și Administrație Locală*, nr.10/2019.
37. Bitea, Cristian. *Codul administrativ, at a glance: formarea și perfecționarea profesională*, în *Revista de Note și Studii Juridice (RNSJ)* Juridice.ro, 2019.
38. Bitea, Cristian. *Public administration training system. New trends, some aspects and particularities introduced by Romanian Administrative Code*, în *Conference Proceedings Transylvanian International Conference in Public Administration* 4th edition, ed. Hințea, Cristina; Radu, Bianca; Suciu, Raluca. Editura Accent, Cluj-Napoca, 2020.
39. Bitea, Cristian. *Some aspects on the right to work in public administration for legal migrants (I)*, în *EU Democracy and Citizenship under Migration Pressure*, ed. Moroianu Zlătescu, Irina; Cocoșatu, Mădălina; Berceanu, Ionuț-Bogdan. Editura Lambert Academic Publishing, 2019.

40. Bitea, Cristian. *Some aspects on the right to work in public administration for legal migrants (II)*, în *EU Diversity and Solidarity under Migration Pressure*, ed. Moroianu Zlătescu, Irina; Cocoșatu, Mădălina, Lambert Academic Publishing, 2020.
41. Bitea, Cristian. *New paradigms and research aspects in the study of administrative sciences, through the prism of digitalisation and artificial intelligence. Pleading for administrative science 2.0*, în *Academic Research in the field of administrative science – limits and opportunities*, ed. Bălan, Emil; Iftene, Cristi; Varia, Gabriela. Editura Wolters Kluwer, București, 2020.
42. Bitea, Cristian. *Codul administrativ și conceptul de colectivitate locală. O abordare pracademică*, în *Reglementările și practicile administrației publice: Între viziunea cercetării științifice și avatarurile realității*, ed. Bălan, Emil; Troanță, Dragoș; Văcărelu, Marius. Editura Wolters Kluwer, București, 2020.
43. Bitea, Cristian. *Scurtă privire prospectivă referitoare la actele normative și administrative în contextul digitalizării/inteligenței artificiale*, în *Globalizarea societății. Globalizarea dreptului*. Editura Universul Academic, București, 2020.
44. Bitea, Cristian. *Aspects regarding the transposition of some regulations in the field of human rights and EU law in the Romanian Administrative Code*, în *Law Review*, vol. X, issue 2, July-December 2020.
45. Bițoiu, Teodora; Nicolescu, Cristina Elena; Rădulescu, Crina Ramona. *Promoting immigrants' social inclusion. Case study: Romania*, în *EU Diversity and Solidarity under Migration Pressure*, ed. Moroianu Zlătescu, Irina; Cocoșatu, Mădălina, Editura Lambert Academic Publishing, 2020.
46. Blaga, Lucian. *Metode, cupluri metodologice, suprametodă*, în *Istoria științei și reconstrucția ei conceptuală*, coord. Pârvu, Ilie. Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1981.
47. Bondar, Florin. *Politici publice și administrație publică*, Editura Polirom, Iași, 2007.
48. Bonin, Charles-Jean Baptiste. *Principes d'administration publique*, Paris, 1809.
49. Bossaert, Danielle; Demmke Cristoph; Nomden, Koen; Polet, Robert. *Funcția publică în Europa celor cincisprezece. Noi tedințe și evoluții*. European Institute of Public Administration (EIPA), Maastricht, 2001 / Editura Economică, București, 2002.
50. Bouckaert, Geert; Jann, Werner. *European Perspectives for Public Administration. The Way Forward*. Leuven University Press, 2020.
51. Cabrillac, Rémy. *Codificările*. Editura Universul Juridic, București, 2018.

52. Cărăușan, Mihaela Victorița. *Structuri, mecanisme și instituții administrative în Uniunea Europeană*. Editura Tritonic, București, 2012.
53. Cătană, Elena Lucia. *Știința administrației*. Editura Pro Universitaria, București, 2018.
54. Ceche, Reli. *Capitalul uman și meritocrația în administrația publică. Un studiu de impact, în Reglementările și practicile administrației publice: Între viziunea cercetării științifice și avatarurile realității*, ed. Bălan, Emil; Troanță, Dragoș; Văcărelu, Marius. Editura Wolters Kluwer, București, 2020.
55. Ciubotaru, Bogdan-Michael. *Istoria organizării și funcționării Guvernului în România*. Editura Lumen, Iași.
56. Cocoșatu, Mădălina. *Governance in Europe*. Editura Pro Universitaria, București, 2012.
57. Costea, Margareta. *Introducere în administrația publică*. Editura Economică, 2000.
58. Coșciug, Anatolie, coord.; Vornicu, Andreea; Radu, Bogdan; Greab, Carmen; Oltean, Ovidiu; Burean, Toma. *Indexul integrării imigranților în România*. București, 2019.
59. Clipa, Cristian. *Teoria Funcției publice*, vol. I. Editura Hamangiu, București, 2011.
60. Clipa, Cristian. *Teoria funcției publice*, vol.II. Editura Hamangiu, București, 2013.
61. Coman, Virgil; Apostoleanu, Corina. *Prefecții județului Constanța*. Editura Ex Ponto, Constanța 2001.
62. Dănișor, Dan Claudiu. *Democrația deconstituționalizată*. Editura Universul Juridic, București, 2013.
63. Demmke, Cristoph. *Funcția publică europeană, între tradiție și reformă*. European Institute of Public Administration (EIPA), Maastricht, 2001 / Editura Economică, București, 2004.
64. Dimiu, Radu. *Lege pentru statutul funcționarilor publici*, Editura Curierul Judiciar S.A., București, 1927.
65. Dincă, Dragoș Valentin. *Sistemul administrativ românesc – inspirație franceză și adaptare autohtonă*, Editura Economică, București, 2012.
66. Dincă, Dragoș Valentin; Mihaiu, Mirela. *20 de ani de reformă a administrației publice în România*, Editura Economică, București, 2019.
67. Dinu, Raluca. *Reprezentarea politică a femeilor la nivel european și internațional din perspectiva egalității de șanse*, în *Buletin de informare legislativă* nr. 4/2017, Editor Consiliul Legislativ, Tipografia Monitorul Oficial RA, București, 2017.
68. Dobrescu, Constantin; Băjenaru, Carmen. *Dr. Constantin Istrati*, în *Revista Română* nr.14(77)/2010. Editura ASTRA – Despărțământul Mikail Kogalniceanu, Iași, 2010.

69. Dobrin, Cosmin. *Calitatea în sectorul public*, Editura ASE, București, 2005.
70. Dongoroz, Vintilă. *Curs de drept și procedură penală cu aplicațiuni la funcționarii publici*, curs predat la Școala Superioară de Documentare și Științe Administrative, Editura Tipografia „Curierul Judiciar” S.A. , București, 1930.
71. Dumistrăcel, Stelian. *Lexic românesc. Cuvinte, metafore, expresii*. Editura Științifică și Enciclopedică, București 1980.
72. Dumitrescu-Peculea, Adelina. *Mapping the audit work. Standards in internal audit practice*, Editura Economică, București, 2019.
73. Dumitriu, Anton. *Paradoxele logice*, Fundația Regală pentru Literatură și Artă, București, 1944.
74. Dragoș, Dacian C.; Neamțu, Bogdana. *Europeanisation of Administrative Law in Romania: Current Developments in Jurisprudence and Legislation*, în *Review of European Administrative Law*, vol. 2, nr. 1, Europa Law Publishing, 2009.
75. Duminică, Ramona. *Criza legii contemporane*. Editura C.H. Beck, București, 2014.
76. Duțu, Mircea. *Temeiuri juridico-instituționale ale României Mari*. Editura Universul Juridic, București, 2019.
77. Epure, Marius Gerald. *Istoria administrației publice. Note de curs*. Universitatea Gaudeamus/Tomis, Constanța, 2006.
78. ExpertForum (EFOR), *Participarea femeilor la alegerile locale din 2020* disponibil la <https://expertforum.ro/raport-participare-femei-locale/>.
79. Filitti, Ioan C. *Domniile sub Regulamentul Organic (1834-1848)*. Edițiunea Academiei Române, Librăriile Socec, București, 1915.
80. Filip, Gheorghe; Onofrei, Mihaela. *Administrație publică*. Editura Fundației „Gheorghe Zane”, Iași, 1999.
81. Filip, Gheorghe; Onofrei, Mihaela. *Elemente de știința administrației*. Editura Junimea, Iași, 2004.
82. Filip, Gheorghe; Onofrei, Mihaela. *Fenomenul birocratic în contextul modernizării sistemelor administrative*, în *Revista Transilvană de Științe Administrative* nr. 1(3)/2000.
83. Filip, Petru. *Managementul administrației publice locale. O abordare proactivă*, Editura Economică, București, 2007.
84. Florea, Nicoleta-Valentina. *Auditul resurselor umane*, Editura C.H.Beck, București, 2013.

85. Fodor, Elena Mihaela. *European and national citizenship – some aspects regarding Romania*, în *EU Diversity and Solidarity under Migration Pressure*, ed. Moroianu Zlătescu, Irina; Cocoșatu, Mădălina, Editura Lambert Academic Publishing, 2020.
86. Fuerea, Augustin. *Aplicarea dreptului Uniunii Europene potrivit prevederilor Constituției României și ale altor norme de drept intern*, în *Revista Dreptul*, nr.6/2019.
87. Garitte, Jean-Pierre; Tomoioală, Marius. *Manual de control intern managerial în sectorul public*, Editura Universitară, București, 2020.
88. Gănescu, Ilie. *Călăuza administrativă*. Atelierele Grafice „Universala”, București, 1915.
89. Gâf Deac, Ioan I. *Știința administrației și administrația publică*. Editura Infomin, Deva, 2010.
90. Gheorghiu, Iulian Romulus. *Știința administrației*. Editura Economică, București, 2005.
91. Ghica, Ion. *Scrisori către V.Aleksandri*. Editura Librăriei Socec&Comp., București, 1887.
92. Ghiță, Marcel. *Auditul intern*, Editura Economică, București, 2009.
93. Ghițulescu, Mihai. *Organizarea administrativă a statului român modern 1859-1918*. Editura Aius, Craiova, 2011.
94. Gîrleșteanu, George. *Autorități administrative autonome*. Editura Universul Juridic, București, 2011.
95. Grigore-Rădulescu, Maria-Irina; Popescu, Corina Florența. *The minority concept in international and national regulations*, în *Journal Legal and Administrative studies*, nr.1/2019.
96. Guțan, Manuel. *Istoria administrației publice locale în statul român modern*. Editura All Beck, București, 2005.
97. Guțan, Manuel. *Istoria administrației publice românești*. Editura Hamangiu, București, 2006.
98. Györke, Zoltán. *Prefectura Județului Cluj (1923-1938)*. Editura Mega, Cluj-Napoca, 2013.
99. Hințea, Călin; Ringsmuth, David.C. *Public administration education: Romania*, în *Building Higher Education Programmes in Public Administration in CEE Countries*, ed.Verheijen, Tony; Nemeč, Juraj, Bratislava, 2000.
100. Hîncu, Daniela; Ene, Nadia. *Metode și tehnici cantitative în administrația publică*, Editura Lumina Lex, București, 2003.
101. Horton, Sylvia. *Contrasting Anglo-American and Continental European civil service systems*, în *International Handbook of Civil Service Systems*, ed. Massey, Andrew. Edward Elgar Publishing, 2011.

102. Iancu, Diana-Camelia. *Uniunea Europeană și administrația publică*. Editura Polirom, Iași, 2010.
103. Iancu, Diana Camelia. *Re (De)-formarea administrației publice: planificarea reformei din perspectiva experților, în Economie teoretică și aplicată/ Theoretical and Applied Economics*, vol. XIX , nr. 8(573), 2012.
104. Iliescu, Gabriel. *Logica acțiunii administrative*. Editura Fundației „România de Măine”, București, 2015.
105. Imbrescu, Ion. *Elemente de știința administrației*. Editura Lumina Lex, București, 2009.
106. Ionescu, Cristian; Dumitrescu Corina; coord. *Constituția României. Comentarii și explicații*, Editura C.H. Beck, București, 2017.
107. Iorga, Nicolae. *Cum se poate îndrepta starea funcționarilor?* Societatea funcționarilor publici din Ploiești, Tipografie și Legătorie de cărți „Neamul Românesc”, Vălenii de Munte, 1913.
108. Iorga, Nicolae. *Ce sunt și ce pot fi funcționarii*, în Buletinul Societății Generale a Funcționarilor Publici nr.4-8, Imprimeria Statului, București, 1922.
109. Iorgovan, Antonie. *Tratat de drept administrativ*, vol. I-II. Editura All Beck, București, 2005.
110. Institutul Național de Administrație. *Studiu privind oportunitatea flexibilizării modului și timpului de lucru în administrația publică din România*. București, 2020.
111. Isac, Victor. *Principiul corelației în cercetarea interdisciplinară*, în *Interdisciplinaritatea în antologia contemporană*, ed. Milcu, Ștefan; Stancovici, Virgil. Editura Politică, București, 1980.
112. Iucu, Oana. *Didactica științelor juridice și administrative*. Editura Polirom, Iași, 2007.
113. *Jobs for Immigrants Series*. OECD Publishing, vol 1-4, 2007-2014.
114. Johnes, Gary *Comportament organizațional*, Editura Economică, București, 1996.
115. Juneja, Prachi. *Historical and Legal Approach to the Study of Public Administration*, în *Management Study Guide Content Team*. Disponibil la <https://www.managementstudyguide.com/public-administration-historical-legal-approach.htm>.
116. Katsamunskaya, Polya; Rosenbaum, Allan. *Strengthening governmental effectiveness through improved public administration education and training: The United Nations/IASIA task force and the creation of the international commission on public administration*

- education and training (ICAPA)*, în *Transylvanian Review of Administrative Sciences* nr. 57 E/2019.
117. Lane, Frederick S. *Probleme actuale de administrație publică*. Editura Epigraf, Chișinău, 2006.
 118. Leoveanu, Andy. *Elemente de logică a acțiunii administrative*. Editura Economică, București, 2014.
 119. Malița, Mircea; Zidăroiu, Corneliu. *Matematica organizării*. Editura Tehnică, București, 1975.
 120. Manda, Corneliu. *Știința administrației*. Editura Lumina Lex, București, 2004.
 121. Manda, Corneliu; Manda, Cezar-Corneliu. *Administrația publică locală din România*. Editura Lumina Lex, București, 1999.
 122. Manda, Cezar-Corneliu. *Elemente de știința administrației*. Editura Universul Juridic, București, 2012.
 123. *Manual de drept european privind nediscriminarea*. Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA) și Consiliul Europei, 2019.
 124. Matei, Ani. *Analiza sistemelor administrației publice*. Editura Economică, București, 2003.
 125. Matei, Ani. *Logica. Suport de curs*. Ediția SNSPA, București, 2002.
 126. Matei, Lucica. *Romanian Public Management Reform. Theoretical and Empirical studies. Administration and Public Services*, vol.1. Editura Economică, București, 2009.
 127. Matei, Lucica. *Romanian Public Management Reform. Civil Service*, vol.2. Editura Economică, București, 2009.
 128. Marinică, Elena Claudia. *Promovarea și protejarea drepturilor omului prin mijloace contencioase*, Editura Institutului Român pentru Drepturile Omului (IRDO), București, 2011.
 129. Matichescu, Olimpiu. *Istoria administrației publice românești*. Editura Economică, București, 2000.
 130. Mătușescu, Constanța. *Drept instituțional al Uniunii Europene*. Editura Pro Universitaria, București, 2013.
 131. Mătușescu, Constanța. *The Role of Local and Regional Authorities in Applying the EU Legislation Regarding the Election Rights of European Citizens*, în *Procedia - Social and Behavioral Sciences* nr.81/2013.

132. Mătușescu, Constanța. „*Discrimination by association*” - *between jurisprudential consecration at european level and legislative desire in Romania. Some considerations*, în *Proceedings of International Conference “Current Issues of the EU Political-Legal Space” 5th Edition, Supplement of Law Review*, 2019.
133. Mihăilescu, Mădălina-Elena, *Instituții administrative europene*. Editura Hamangiu, București, 2017.
134. Milca Mihai. *Identitate românească și europeană*. Editura Ager, București, 2005.
135. Mischie, Nicolae. *Vasile Lascăr reformator în administrația de stat*. Editura Clusium, Cluj-Napoca, 2000.
136. Miulescu, Nicoleta. *Știința administrației*. Editura Universul Juridic, București, 2010.
137. Moroianu Zlătescu, Irina. *Drepturile Omului – un sistem în evoluție*. Editura Institutului Român pentru Drepturile Omului (IRDO), București, 2008.
138. Moroianu Zlătescu, Irina; Muraru Mândrea, Mihaela. *Egalitate. Nediscriminare. Bună administrare*. Editura Institutului Român pentru Drepturile Omului București (IRDO), București, 2008.
139. Moroianu Zlătescu, Irina. *Protection against racism and discrimination*, Editura Institutului Român pentru Drepturile Omului (IRDO), București, 2011.
140. Moroianu Zlătescu, Irina; Neagoe Anna; Vida, Ioana Cristina; Fărcaș, Alexandru; Țepeș, Dinu. *Nediscriminare. Autonomie. Incluziune*, Editura Institutului Român pentru Drepturile Omului București (IRDO), București, 2012.
141. Moroianu Zlătescu, Irina; Neagoe Anna, Mocanu, Marius. *Drepturi egale și mediu accesibil*, Editura Institutului Român pentru Drepturile Omului București (IRDO), București, 2014.
142. Moroianu Zlătescu, Irina. *Aspecte ale discriminării multiple*, în *Nediscriminare și egalitate de șanse în societatea contemporană*, ed. Tomescu, Mădălina; coord. Asztalos Csaba Ferenc, Roșu, Mădălina; Stoica, Marcela Monica. Editura Pro Universitaria, București, 2015.
143. Moroianu Zlătescu, Irina. *Constitutional Law in Romania*. Editura Kluwer Law International, 2017.
144. Moroianu Zlătescu, Irina; Marinică, Elena. *Dreptul Uniunii Europene*. Editura Universul Academic, București, 2017.

145. Moroianu Zlătescu, Irina. *Education for a democratic culture and human rights*, în *Proceedings of Conference on Adult Education. Education for Values – continuity and context*, EDlearning and Editografica, 2018.
146. Moroianu Zlătescu, Irina; Bucur-Ioan, Alexandra; Zlătescu, Petru Emanuel. *Migrants, asylum seekers and refugees in a globalised world*. Editura Universul Academic, București, 2019.
147. Moroianu Zlătescu, Irina; Bucur, Alexandra. *Evolution of immigrants integration in a national context*, în *Academic Journal of Law and Governance* nr.7/2019.
148. Moroianu Zlătescu, Irina; Dănișor, Dan Claudiu; Balan, Marius Nicolae; Bercea Raluca; Alistar, Victor; Deteșeanu Daniela Anca; Lazăr Raluca Ștefania. *Studiu comparativ privind accesul la justiție, la asistență și consiliere juridică, căi alternative de rezolvare a litigiilor, inclusiv a litigiilor administrative în state membre ale Uniunii Europene și ale Consiliului Europei*. Editat de Transparency International România, București, 2019.
149. Muntean, Ana. *Formele controlului de legalitate în dreptul Uniunii Europene. Proiecții în dreptul român*. Editura Universul Juridic, București, 2013.
150. Munteanu, Dumitru Codrin. *Administrația publică teritorială*. Editura Universul Juridic, București, 2010.
151. Munteanu, Codrin. *Considerații privind organizarea și dezvoltarea instituției prefectului în România*, în *Transylvanian Review of Administrative Sciences* nr.16/2006.
152. Muraru, Ion; Tănăsescu Elena Simina; coord. *Constituția României. Comentariu pe articole*. Editura C.H. Beck, București 2019.
153. Neagoe, Stelian. *Istoria Guvernelor României*. Editura Machiavelli, București, 1995.
154. Negoită, Alexandru, coord. *Știința administrației*. Centrul de Informare și Documentare în Științe Sociale și Politice. București, 1972.
155. Negoită, Alexandru. *Știința administrației*. Editura Didactică și Pedagogică, București, 1977.
156. Negoită, Florin. *Istoria administrației publice*. Editura Universul Juridic, București, 2011.
157. Negulescu, Paul. *Tratat de drept administrativ român*, vol. I. Tipografiile Române Unite, București, 1925.
158. Negulescu, Paul. *Programul nostru*, în *Revista de Drept Public*, nr.1/1926.
159. Negulescu, Paul. *Tratat de drept administrativ român*, Vol. II, Ateliere Grafice ale Fundației Culturale „Voevodul Mihai”, București, 1930.

160. Negulescu, Paul; Alexianu, George. *Regulamantele organice ale Valahiei și Moldovei*. Întreprinderile Eminescu S.A, București, 1944.
161. Nica, Elvira. *Managementul resurselor umane în administrația publică*. Editura Economică, București, 2012.
162. Nicu, Alina Livia. *Știința administrației*. Editura Universitaria, Craiova, 2007.
163. Oroveanu, Mihai T. *Tratat de știința administrației*. Editura Cerma, București, 1996.
164. Onofrei, Mihaela. *Administrație publică. Fundamente științifice și bune practici*. Editura „Univeristății Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2007.
165. Parlăgi, Anton P. *Dicționar de administrație publică*. Editura Economică, 2004.
166. Payne, Anthony. *Globalizarea și formele de administrare regionalistă, în Dezbateri asupra administrării. Autoritate, dirijare și democrație*, ed. Jon Pierre, Editura Știința, Chișinău, 2006.
167. Peter, Iulian. *Contribuția provinciilor la formarea dreptului public românesc*, în *Enciclopedia României*, vol I. Imprimeria Națională, București, 1938.
168. Petrescu, Alecsandru. *Curțile administrative*. Tipografia Revistei Geniului (Cotroceni), București, 1937.
169. Pierre, Jon. *Administrarea dincolo de puterea statului, în Dezbateri asupra administrării. Autoritate, dirijare și democrație*, ed. Jon Pierre, Editura Știința, Chișinău, 2006, pp.167-170.
170. Pitariu, Horia D. *Proiectarea fișelor de post, evaluarea posturilor de muncă și a personalului*. Editura Sinapsis Publishing Projects, Cluj-Napoca, 2014.
171. Pîrvu Eleodor. *The solidarity of EU member states in the context of migration*, în *EU Diversity and Solidarity under Migration Pressure*, ed. Moroianu Zlătescu, Irina; Coboșatu, Mădălina, Editura Lambert Academic Publishing, 2020.
172. Podaru, Ovidiu. *Drept administrativ. Vol.I. Actul administrativ (I) Repere pentru o teorie altfel*. Editura Hamangiu, București, 2010.
173. Pop, Dănuț; Pop, Călin-Cornel; Vlaicu, Cosmin-Radu. *Elemente istorice și legislative privind organizarea Instituției Administrative a Prefectului în România*, în *Revista Transilvană de Științe Administrative* nr.1(25)/2010.
174. Popescu Ion; Muscalu Emanoil. *Administrația publică: spațiu politic, economic și juridic*. Editura Eficient, București, 2003.
175. Popescu Slăniceanu, Ion. *Teoria funcției publice*. Editura Evrika, Brăila, 1999.

176. Popescu Petrovszki, Diana Marilena. *Statutul funcționarilor publici din România și din Uniunea Europeană. Principii, drepturi și obligații*. Editura Institutului Român pentru Drepturile Omului București (IRDO), București, 2011.
177. Popescu, Corina Florența; Maria-Irina Grigore-Rădulescu. *Protecția juridică a drepturilor omului*, Editura Universul Juridic, București, 2014.
178. Popescu, Corina Florența; Irina Grigore-Rădulescu. *Influence of refugee crisis on the European Union*, în *Journal Legal and Administrative studies* nr.2/2017.
179. Popescu, Luminița Gabriela. *Administrație și politici publice*. Editura Economică, București, 2006.
180. Popescu, Roxana-Mariana. *Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene cu privire la noțiunea de „administrație publică” utilizată în art. 45 alin. (4) TFUE*, în *Buletin de informare legislativă* nr. 4/2017, Editor Consiliul Legislativ, Tipografia Monitorul Oficial RA, București, 2017.
181. Postelnicu, Romeo Paul. *Prefectul și instituția prefectului în sistemul administrației publice din România*. Editura Lumen, Iași, 2010.
182. Postelnicu, Valentina. Lazăr, Mirela. *Organizarea administrativă a județului Tulcea 1878-2008*. Editată de Direcția Județeană Tulcea a Arhivelor Naționale, 2008.
183. Predescu, Ovidiu. *Unele observații referitoare la importanța edificării unui sistem coerent de protecție a drepturilor omului în Europa*, în *Revista Dreptul* nr.7/2020.
184. Prisăcaru, I.Valentin. *Funcționarii publici*. Editura All Beck, București, 2004.
185. Profiroiu, Alina; Popescu, Irina. *Bazele administrației publice*. Editura Economică, București, 2003.
186. Profiroiu, Alina. *Știința administrativă*. Editura Economică. București, 2007.
187. Profiroiu, Marius. *Politici publice. Teorie, analiză, practică*. Editura Economică, București, 2006.
188. Profiroiu Alina Georgiana; Profiroiu, Marius Constantin. *Strategic Management Process in Romania's Central Public Administration*, în *Proceedings of the International Conference on Economics and Social Sciences*, ASE, vol. 1/2016.
189. Puie, Oliviu. *Tratat teoretic și practic de contencios administrativ*, vol. I și II, Editura Universul Juridic, București, 2016.
190. Rădulescu, Crina Ramona. *Bazele constituționale ale administrației publice*. Editura Economică, București, 2012.

191. Raadschelders, Jos C.N. *A Coherent Framework for the Study of Public Administration*, în *Journal of Public Administration Research and Theory* nr.9/1999.
192. Rabrenovic, Aleksandra. *Review of theory on politico-administrative relations*, în *Politico-administrative relations. Who rules? The Network of Institutes and Schools of Public Administration in Central and Eastern Europe (NISPAcee)*, ed. Verheijen, Tony, Bratislava, 2001.
193. Renard, Jaques. *Teoria și practica auditului intern*, Ministerul Finanțelor Publice/Editions d'Organisation, Paris, 2002.
194. Rials, Stéphane. *Declarația drepturilor omului și ale cetățeanului*. Editura Polirom, Iași, 2002.
195. Rosenau, James N. *Schimbarea, complexitatea și administrarea într-un spațiu ce se globalizează*, în *Dezbateri asupra administrării. Autoritate, dirijare și democrație*, ed. Jon Pierre, Editura Știința, Chișinău, 2006.
196. Rosenbaum, Allan. *Enhancing the Quality of Education and Training for the Public Sector Excellence in Public Administration Education: Preparing the Next Generation of Public Administrators for a Changing World*, în *Excellence and leadership in the public sector: the role of education and training*, Unated Nations, New York, 2007.
197. Rosenbloom, David H. *Public Administration. Understanding management, politics and law in the public sector*. McGraw-Hill, 1993.
198. Rosetti, Radu. *Amintiri*. Editura Humanitas, București, 2013.
199. Rudolf, Cristian. *Istoria administrației publice. Repere științifice*. Editura Eftimie Murgu, Reșita, 2009.
200. Săgeată, Dănuț-Radu. *Deciziile politico-administrative și organizarea teritoriului*, Editura Top Form, București, 2006.
201. Sandu, Antonio. *Elemente de sociologie pentru administrația publică*, Editura Lumen, Iași, 2016.
202. Saramadu, Manuela. *Stilul juridic-administrativ în limba română (secolele XVII-XIX)*. Editura Etnologică, București, 2018.
203. Santai, Ioan; Tabără, Vasile. *Administrație publică*. Editura Techno Media, Sibiu, 2010.
204. Sava, Constantin. *Administrația parlamentară*. Editura Axioma Print, București, 2007.
205. Săraru, Cătălin-Silviu. *Drept administrativ. Probleme fundamentale ale dreptului public*. Editura C.H. Beck, București, 2016.

206. Sbragia, Alberta. *Uniunea Europeană pe rol de cârmaci: administrarea prin ghidare*, în *Dezbateri asupra administrării. Autoritate, dirijare și democrație*, ed. Jon Pierre, Editura Știința, Chișinău, 2006.
207. Selten, Gheorghe. *Justiologia – Știința justiției*, Imprimeriile „Curentul”, București, 1942.
208. Simon, Herbert A. *Comportamentul administrativ. Studiu asupra proceselor de luare a deciziilor în structurile administrative*. Editura Știința, Chișinău, 2004.
209. Schnapper, Dominique; Bachelier Christian. *Ce este Cetățenia?*. Editura Polirom, Iași, 2001.
210. Slabu, Elisabeta. *Buna administrare în spațiul administrativ european*. Editura C.H. Beck, București, 2018.
211. Smalskys Vainius. *Genesis of Public Administration in Continental Europe*, în *Public Policy and Administration/Viešoji Politika ir Administravimas* nr.1/2002.
212. Sora, Andrei Florin. *Comunizarea administrației românești: sfaturile populare (1949–1950)*, în *Revista istorică* nr. 3–4, 2012.
213. Sora, Andrei Florin. *Dosarele de cadre ale nomenclaturii comuniste: prim-secretarii comitetelor regionale/județene*, în *Anuarul Institutului de Istorie G. Barițiu*, Cluj-Napoca, 2013.
214. Sora, Andrei Florin. *În slujba cui? Administrația și funcționarii publici în „România ocupată” 1916–1918*, în *Anuarul Institutului de Istorie „A. D. Xenopol”*, Iași, 2017.
215. Stancu-Țipișcă, Mariana. *Persoanele juridice de drept public*. Editura C.H. Beck, București, 2007.
216. Stănică, Viorel. *Administrația teritoriului României în timpul celui de-al doilea război mondial*, în *Transylvanian Review of Administrative Sciences* nr.19/2007.
217. Stillman, Richard J. *American vs. European Public Administration: Does Public Administration Make the Modern State, or Does the State Make Public Administration?* în *Public Administration Review*, vol. 57, nr. 4 /1997.
218. Stoian, Radu. *Prefectul - intre rigorile profesioniste si avatururile politice*. Editura Universul Juridic, București, 2019.
219. Stoianovici, Drăgan, ed. *Logica și dreptul*. Editura Paideia, București, 2015.
220. Stoenescu, Alex Mihai. *Istoria loviturilor de stat în România.Revoluție și francmasonerie*, vol.1, Editura Rao, București, 2014.
221. Suleiman, Ezra; Mendras, Henri. *Recrutarea elitelor în Europa*. Editura Amarcord, Timișoara, 2001.

222. Ștefan, Elena Emilia. *Reflectarea constituțională a jurământului de credință*, în *Revista Universul Juridic* nr.4/2020, pp.64-80.
223. Ștefănescu, Ion Traian. *Întâlniri cu Nicolae Ceaușescu*. Editura Mediafax, București, 2018.
224. Tabără, Vasile. *Știința administrației*. Editura Universității Naționale de Apărare Carol I, București, 2013.
225. Tellegen-Couperus, Olga. *Quintilian and the Law: The Art of Persuasion in Law and Politics*, Leuven University Press, 2003.
226. Teodorescu, Anibal. *Tratat de drept administrativ*, vol I. Institutul de Arte Grafice Ed. Marvan, București, 1929.
227. Teodorof, Gheorghe. *Guvernare-Descentralizare. Suport de curs*. Ediția SNSPA, București, 2005.
228. Teodorof, Gheorghe. *Tehnici și metode de elaborare și adoptare a deciziei administrative. Suport de curs*. Ediția SNSPA, 2007.
229. Theodoulou, Stella Z.; Roy, Ravi K. *Public administration. A very short introduction*, Oxford University Press, 2016.
230. Tinu, Andrei; Boboc, Cătălin. *Unele considerații privind impactul dreptului francez asupra celui românesc, în contextul formării României moderne*, în volumul *Politica legislativă între reglementarea europeană, națională și internațională. Noi perspective ale dreptului*. Editura Hamangiu, București, 2013.
231. Tomescu, Mădălina; Tomescu, Cristian. *Știința administrație*. Editura Universul Juridic, București, 2021.
232. Tudor, Constantin. *Administrația românească în Cadrilater (1913-1940)*. Editura Agora, Călărași, 2005.
233. Țicu, Dorina. *Politicile publice. Raționalitate și decizie în spațiul administrativ*. Editura Adenium, Iași, 2014, pp.131-154.
234. Țicu, Dorina. *Elemente psiho-socio-politice ale deciziei în administrația publică*. Editura Lumen, Iași, 2014, pp. 67-81.
235. Țop Dan; Savu Ciobanu, Lavinia. *Istoria administrației românești*. Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2010.
236. Varia, Gabriela; Constantin, Elena. *Legalitatea și calitatea reglementării în sistemul juridic românesc*, în *Revista de Drept Public*, nr.4/2019.

237. Văcărelu, Marius. *100 de ani de drept public românesc, prin șapte constituții, în 100 de ani de administrație în statul național unitar român*, ed. Bălan, Emil; Iftene, Cristi; Troanță, Dragoș; Văcărelu, Marius, Editura Wolters Kluwer, București, 2019.
238. Văcărelu, Marius. Administrative sciences research in the 21st Century: Where the universities are?, în *Academic Research in the field of administrative science – limits and opportunities*, ed. Bălan, Emil; Iftene, Cristi; Varia, Gabriela, Editura Wolters Kluwer, București, 2020.
239. Vedinaș, Ioan-Laurențiu. *Statutul polițistului local*. Editura Universul Juridic, București, 2017.
240. Vedinaș, Verginia. *Statutul funcționarului public*. Editura Nemira, București, 1998.
241. Vedinaș Verginia. *Statutul juridic al funcționarului public parlamentar*. Editura Universul Juridic, București, 2006.
242. Vedinaș, Verginia. *Slușirea democrației*, București, 2006.
243. Vedinaș, Verginia. *Orgii procedurale*, Editura Universul Juridic, București, 2011.
244. Vedinaș, Verginia; Bitea, Cristian. *Mutații aduse de Codul administrativ în reglementarea personalului din administrația publică*, în *Revista de Drept Public* nr.3/2019.
245. Vedinaș, Verginia. *Aproape un veac de viață al Institutului de Științe Administrative*, în *Revista de Drept Public* nr.3-4/2020.
246. Verboncu, Ion; Profiroiu, Marius; Văruicu, Nicoleta. *Managerial Methodology in Public Institutions*, în *Transylvanian Review of Administrative Sciences* nr. 31E/2010.
247. Verheijen, Tony, ed. *Politico-administrative relations. Who rules? The Network of Institutes and Schools of Public Administration in Central and Eastern Europe (NISPAcee)*, Bratislava, 2001.
248. Vermeulen, Jean. *Statutul Funcționarilor Publici*. Institutul de Arte Grafice „Vreamea”, București, 1933.
249. Vesmaș, Daiana Maura. *Fenomenul Guvernării. Repere fundamentale*. Editura Burg, Sibiu, 2003.
250. Vida, Ioan. *Puterea executivă și administrația publică*. Editura Regiei Autonome „Monitorul Oficial”, București, 1994.
251. Vijoli, Aurel. *Raționalizarea administrației publice*. Tiparul „Cartea Românească”, București, 1939.

252. Viorescu, Răzvan. *Reglementarea juridică a funcției publice în statele europene*. Editura Lumen, Iași, 2015.
253. Vivien de Goubert, Alexandre Francois Auguste. *Études administratives*, Paris, 1845.
254. Vlăduț, Ion. *Sociologia juridică în opera lui Dimitrie Gusti*. Editura Lumina Lex, București, 1997.
255. Von Stein, Lorenz. *Die Verwaltungslehre/ Teoria administrației*, Stuttgart, 1867.
256. Vlad, Ioan. *Istoria administrației publice românești*. Editura Fundației „România de Măine”, București, 2003.
257. Vlaicu, Cosmin-Radu. *Birocrație și procedură în administrația publică*. Editura Universul Juridic, București, 2012.
258. Vlădilă, Mihaela Lavinia. *Monarhia constituțională și guvernele regale ale României în perioada 1866-1930*. Editura Lumen, Iași, 2015.
259. Wilson, Woodrow. *Study of public administration*. Forgotten Books, London, 2015.
260. Zecheru, Vasile; Marian Năstase, *Managementul, obiect de audit intern. Sinteze teoretico-metodologice, proceduri utilizabile și aplicații*, Editura Economică, București, 2005.
261. Zlătescu, Petru Emanuel. *Legal protection of refugees in public international law*, în *Law Review*, Vol VI/2016.
262. Zlătescu, Victor-Dan. *Geografie juridică contemporană*. Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1981.
263. Zlătescu, Victor Dan. *Introducere în logistica formală. Tehnica Legislativă*. Editura Oscar Print, București, 1996.
264. Zulean, Marian; Andreescu, Liviu; Gheorghiu, Radu; Roescu Andra Maria; Curaj, Adrian. *Romanian public administration reform 2.0: using innovative foresight methodologies to engage stakeholders and the public*, în *Foresight*, vol.19, issue 3, 2017.